

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skolepr.

TØNDER STATSSKOLE

1969

INDHOLD

Meddelelser til forældrene	7
Skolenævn og forældremøder	10
Fællestimer	11
Skolens afgangsprøver 1968	13
Eleverne	14
Skolens lærere og fagfordeling	23
Timefordelingen	25
Af årets arbejde	26
Frivilligt arbejde	37
Foreninger og skoleblad	39
Bogordningen	41
Skolelægens beretning	41
Stipendier og bogpræmier	41
Af skolens dagbog	43
Karakterskala	46
Ferier og fridage i skoleåret 1969/70	47
Af skolens ordensregler	48

TØNDER STATSSKOLE

Meddelelser
om skoleåret 1968-69

VED
HANS OTTO JENSEN

1969

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI. TØNDER

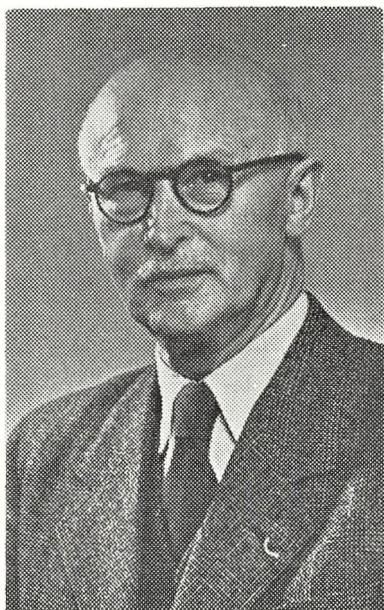
Rektors træffetid:

Hver skoledag kl. 13-14, undtagen lørdag.
Desuden mandag den 23. juni kl. 13-14.

Rektors telefon:

Tønder 2 10 28, privat 2 29 49.

Lærerne kaldes på 2 18 21,
uden for skoletiden svarer pedellen på 2 18 21.

Rektor Jakob Randrup

Torsdag den 12. december 1968 modtog vi ved Tønder Statsskole meddelelsen om, at skolens rektor igennem 24 år, Jakob Randrup, var afgået ved døden på Centralsygehuset i Silkeborg, knap 85 år gammel.

Dagen efter samledes skolens elever i festsalen, hvor der blev udtalt mindeord over rektor Randrup af rektor og lektor Otto Høyer.

Bisættelsen fandt sted fra Kristkirken i Tønder tirsdag den 17. december. Elever fra statsskolen stod fanevagt ved båret, og der var sendt kranse fra såvel skolen som fra

elevforeningen. Rektor Randrups efterfølger i embedet ved Tønder Statsskole, rektor A. Feilberg Jørgensen (nu Århus Statsgymnasium) og rektor Hans Otto Jensen, bragte en hilsen og tak fra Tønder Statsskole. Rektor Hans Otto Jensen udtalte bl. a.:

Rektor Jakob Randrup var leder af Tønder Statsskole i 24 år, næsten et kvart århundrede, og næppe nogen anden har levet så stærkt med i denne skoles liv som han.

Rektor Randrup var vel næppe den, der rent umiddelbart blændede, charmerede eller henrev, da han i 1930 tiltrådte rektorembudet her i byen. Det lå ham fjernt at søge at opnå en sådan flygtig eller letkøbt popularitet. Men han var i besiddelse af egenskaber, der vandt set over en længere periode: et udpræget retsind, en i vore dage såre sjælden pligtfølelse og – nøje forbundet dermed – en levende optagethed af hele skolens liv.

Denne interesse for alt, hvad der havde med Statsskolens ve og vel at gøre, bevarede rektor Randrup op igennem årene. Lige til det sidste vedblev han at følge med i hovedbegivenhederne på skolen, – og han gjorde det vel at mærke på en uhyre renfærdig måde. Hans ligesom selvfølgelig loyalitet bevirkede, at enhver form for bedreviden eller retleden var ganske utænkelig.

Det er i det hele betegnende for rektor Randrups indstilling, at han endnu i sommer – alle legemlige skrøbeligheder til trods – deltog i translokationen på sin gamle skole, og at det sidste, vi modtog fra ham, var den penge-gave, fru Randrup på hans foranledning sendte os til ud-delung ved juleafslutningen, denne udmærkelse, som ikke nødvendigvis skulle gå til en særlig dygtig elev, men til en elev, der havde betydet noget for skolens liv.

Rektor Randrups tid, efter at han i 1954 havde forladt skolen, blev ikke det sorgløse otium, man kunne have ønsket ham. Han var hårdt ramt af legemlige svagheder. Men han havde den lykke at bevare sin ånds klarhed til det sidste, og hans ukuelige sind og levende interesser satte

ham i stand til at bære alle prøvelser uden at knækkes. I ærbødighed for hans livs gerning vil vi udtale et: Ære være rektor Randrups minde.

Lektor Otto Høyer, der gennem mange år havde kendt rektor Randrup, skrev ved hans død følgende:

Jakob Randrup var et sjældent pligtopfyldende menneske. Han stillede store krav til sine elever, men aldrig kunne han tænke sig at slække på kravene til sig selv. Han var desforuden rettænkende, retfærdig og menneskelig i al sin færd.

Alt dette førte til, at både elever og lærere på statsskolen kom til at holde af ham og respektere ham. De følte, at de som leder af skolen havde en mand, de kunne stole på, og som de roligt kunne henvende sig til med deres problemer, af hvad art de end måtte være – og de vidste, at de ville få hans fulde og hele hjælp, hvis det overhovedet var muligt for ham.

Skønt han ikke selv havde børn, havde han en forbavsende forståelse for de unge, hvis opdragelse og undervisning var betroet ham. Alt hvad der foregik på skolen, havde både hans og hans hustrus fulde interesse – for dem begge blev Tønder Statsskole en del – en meget stor del af deres liv.

Alt på skolen deltog Jakob Randrup i med liv og sjæl: det daglige arbejde, festerne, sportskampene og idrætsstævnerne. Ingen kunne være gladere og stoltere end han, når det gik skolen godt, og for ham drejede det sig ikke bare om, at skolen vandt, men først og fremmest om at hans elever havde opført sig på en sådan måde, at der kom til at stå respekt om skolen.

Den del af skolens liv, der måske havde hans største interesse, var »Tønderkahytten« ved Vejle Fjord – en sommerlejr for skolens elever. Aldrig undlod han og hans frue

at besøge den og tilbringe nogle dage der sammen med skolens drenge og piger, og der var han den gladeste blandt de glade.

Under den tyske besættelse af Danmark var han – i modsætning til mange andre – på ingen måde bange for at vise, hvor han stod.

Den dag, de tyske tropper brød ind over landets grænser, var der nogle unge rabiater mennesker fra det tyske mindretal, der højeste hagekorsflaget på forskellige offentlige bygninger, deriblandt også på statsskolen. Det ville rektor Randrup ikke finde sig i. Han forbød skolens lærere og elever at forlade bygningen og gik selv ud og strøg hagekorsfanen uden tanke for, hvad det kunne have kostet ham. (Flaget ligger nu på rektorkontoret som et minde om denne begivenhed.)

De lærere og elever, der i løbet af besættelsen deltog i modstandsbevægelsens arbejde, kunne altid regne med hans fulde sympati og støtte.

Det var ikke nemt at være rektor på statsskolen i de dage, da der jo også var en del elever, der tilhørte det tyske mindretal, men Jakob Randrup optrådte altid på en sådan måde, at både de og alle andre elever fik den største respekt for ham.

I 24 år – fra 1930 til 1954 – var Jakob Randrup leder af statsskolen, og i alle 24 år dens første tjener og udmærkede rektor, og man vil altid i Tønder mindes ham med ærbødighed og taknemmelighed for den store indsats, han gjorde for statsskolen.

Meddelelser til forældrene

Tønder Statsskole har i indeværende år haft tosporet 1. og 2. realklasse, enkeltsporet 3. real, samt sproglig og matematisk gymnasielinie, heraf sidstnævnte i to spor.

Betingelserne for at blive optaget i 1. realklasse er:

1. at eleven af den afleverende skole anses for egnet til at gennemføre undervisningen til og med realeksamen med tilfredsstillende udbytte og på normal tid.
2. at eleven fra 6. skoleår har fulgt undervisningen i ét fremmedsprog og i 7. skoleår endvidere har fulgt undervisningen i et andet fremmedsprog og i matematik.

For gymnasieskolernes 1. realklasse gælder yderligere følgende retningslinier:

- a. Der skal kunne optages elever fra hele gymnasieskolens opland.
- b. Der må *alene* tages hensyn til, om eleven skønnes egnet til at gennemføre undervisningen i realafdelingen på tilfredsstillende måde og på normal tid. Det skal tilstræbes, at elevholdet bliver lige så alsidigt sammensat som elevholdene i de almindelige realafdelinger.

Betingelserne for at blive optaget i 1. gymnasieklasse er:

1. at eleven med tilfredsstillende resultat har bestået oprykningsprøven fra 2. realklasse (subsidiært med tilfredsstillende resultat har bestået realeksamen).
2. at eleven er i besiddelse af en sådan modenhed og kundskabsfylde, at det kan forventes, at han/hun kan følge undervisningen i gymnasieafdelingen på tilfredsstillende måde og fuldføre undervisningen på normal tid. Dette må fremgå af en udtalelse, der afgives af

elevens tidligere skole. Aspiranter til det sproglige gymnasium må dertil have bestået 2. reals latinprøve med mindst 6 som karakter.

Ansøgning om optagelse i 1. real- og 1. gymnasieklasse sker gennem elevens hidtidige skole.

I øvrigt sker tilmeldelse af nye elever, udmeldelse samt meddelelse om flytning ved skriftlig eller personlig henvendelse til skolens kontor.

Valgmuligheder

I 2. realklasse kan eleverne vælge mellem at læse latin, fransk eller »andre fag« (én time i hvert af fagene dansk, engelsk, tysk og formning). For at komme i det sproglige gymnasium skal eleven bestå en prøve i latin, og skolen tilråder også den, der vil i det matematiske gymnasium at tage denne prøve. På den anden side bør de elever, der har svært ved sprog eller i det hele står svagt i skolefagene, ikke vælge latin. Den endelige afgørelse af, hvilke fag eleven skal vælge, træffes efter samråd mellem hjem og skole.

I 3. realklasse er matematik valgfrit fag; men de elever, der ikke har for store vanskeligheder med dette fag, bør medtage det for at få en mere anvendelig realeksamen; dette gælder i særdeleshed dem, der vil søge optagelse i gymnasiet, hvor der nu undervises i matematik på begge linier.

I 3. realklasse kan eleverne endvidere vælge mellem, om de ønsker at læse fransk på begynderholdet (4 ugentlige timer), på fortsættelsesholdet (3 ugentlige timer; kun for elever, der har haft fransk i 2. realklasse), eller de ønsker at blive undervist i maskinskrivning (2 timer) og bogføring (2 timer). Mange principaler sætter pris på, at deres kontorelever har gennemgået de to sidste kurser. Fransk fordres ved ansættelse i post- og telegrafvæsenet og er ønskeligt ved ansættelse under toldvæsenet og statsbanerne.

I 1. gymnasieklasse kan eleverne vælge mellem en sproglig og en matematisk linie. Eleverne på den sidstnævnte linie skal dertil vælge, om de ønsker at læse engelsk eller tysk som andet fremmedsprog.

Ved overgangen til 2. gymnasieklasse vil den matematiske linie, når forholdene tillader det, og der er elever og lærere til det, kunne deles i en matematisk-fysisk, en naturfaglig og en samfundsfaglig gren. Den sproglige linie kan tilsvarende deles i en nysproglig, en klassisk sproglig, en musiksproglig og en samfundssproglig gren.

På Tønder Statsskole findes der i øjeblikket tre af disse grene: en matematisk-fysisk, en naturfaglig og en nysproglig.

Den matematisk-fysiske og den nysproglige gren svarer ret nøje til den gamle gymnasieordnings matematiske og nysproglige linier. Den naturfaglige gren er derimod en nyskabelse, der for første gang blev oprettet her ved skolen i 1967.

Den afviger fra den matematisk-fysiske gren ved, at hovedvægten lægges på faget: *biologi* med *biokemi*, der indføres fra 2. g, samt ved, at faget *geografi* fortsætter op i 3. g, sådan som det fremgår af nedenstående skema over timefordelingen for de matematisk-naturvidenskabelige fag på de to grene:

	matematisk-fysisk gren		naturfaglig gren	
	2. g	3. g	2. g	3. g
Matematik	5	6	3	3
Fysik	3	5	2	2
Geografi	3	0	3	2
Biologi	0	3	3	7

Ved lov af 5. juni 1959 er fastsat, at for elever, der optages i en statsskole, skal hjemstedskommunen, for så

vidt den ikke selv på optagelsestidspunktet har indrettet tilsvarende undervisning i tilstrækkeligt omfang, eller forholdet er ordnet ved særlig aftale, yde som bidrag til skolens drift et beløb pr. elev svarende til 10 % af bruttoudgiften pr. elev i statsskolerne. Dette bidrag beregnes for finansåret på grundlag af elevantallet i statsskolen den 1. september og udbetales bagud efter afslutningen af statsskolernes regnskab.

Ovenstående bestemmelse gælder ikke for skolens realafdeling, hvor de 10 % af bruttoudgiften pr. elev også betales af staten.

Skolenævn og forældremøder

Ved det ordinære valg til skolenævnet i november 1968 blev følgende valgt som forældrerepræsentanter: fru overlæge Jepsen, Tønder, pastor Arendt, Tønder, gårdejer Sv. Christensen, Burkal, og installatør Kirchheiner, Tønder. Som suppleanter blev valgt: pastor Jørgen Kristensen, Aventoft, overpolitibetjent N. A. Jensen, Tønder, dyrlæge Knud Hersbøll, Jejsing, og fru dyrlæge Westermann, Bredebro. Lærerkollegiets repræsentanter er: lektor Otto Høyer og lektor Kjeld Ejrnæs.

Der er i årets løb afholdt tre forældremøder. Den 14. november 1968 mødtes forældrene til 1. g's og 1. reals elever med lærerne. Rektor præsenterede lærerkollegiet og redegjorde for kravene til eleverne i skolens forskellige afdelinger, samt for de foreliggende valgmuligheder i realafdelingen og i gymnasiet.

Den 30. januar 1969 afholdt statsskolen et orienterende møde vedrørende reglerne for optagelse i 1. gymnasieklasse. Indbudte var ledere og lærere fra de afleverende skoler, samt gymnasieaspiranterne og deres forældre. Rektor gennemgik optagelsesproceduren efter gymnasieloven af 7. juni 1958 og den ministerielle bekendtgørelse af 15. december 1966 og redegjorde for liniedeling og grenvalg

i »det nye gymnasium«, samt for de kriterier, der må lægges til grund ved udvælgelsen af elever til 1. gymnasieklasse.

Det årlige møde med hele skolens forældrereds fandt sted den 3. februar 1969. Ca. 180 forældre var mødt og hørte konsulent, mag. scient. Peter Schiøler tale om »Narkotika-problemer«. Foredraget gav anledning til en livlig drøftelse ved det efterfølgende kaffebord. Derefter aflagde lektor Ejrnæs regnskab for Stats skolens Hjælpefond, og rektor gav sluttelig en række meddelelser, bl. a. om problemerne vedrørende gymnasiets ekskursioner under den nu indførte nødordning, samt om realafdelingens fremtid.

Fællestimer

Under den nye gymnasieordning skal der på 2. og 3. gymnasieklases skema afsættes en ugentlig time, hvori eleverne på disse klassetrin kan samles til fælles arrangementer, såsom oplæsning, koncerter, foredrag om aktuelle problemer samt orientering om nye perspektiver inden for videnskab, kunst og politik (jfr. § 21 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 6. september 1961 om undervisningen i gymnasiet). Formålet med disse timer er at meddele eleverne en alsidig orientering under friere former, end det er muligt i den øvrige, mere pensabundne undervisning, og samtidig styrke elevernes fornemmelse af, at gymnasiet er en helhed – til trods for alle delinger i linier, grene og klasser.

Fællestimerne kan dels anvendes til fællesarrangementer for samtlige elever i 2. og 3. gymnasieklasse, dels til arbejde af studiekredsagtig karakter. Medens elevernes deltagelse i fællesarrangementerne er obligatorisk, er deres deltagelse i gruppearbejdet frivillig, idet de dog er forpligtede til at følge arbejdet i den eller de studiekredse, de har tilmeldt sig. Gruppearbejdet tilrettelægges i serier, der strækker sig over 6–10 timer, og det står

principielt åbent for alle elever i 2. og 3. g. Dog kræves det, at mindst 10 elever har tilmeldt sig, for at en gruppe kan etableres.

Til forberedelse af programmet for indeværende skoleårs fællestimer har der ved skolen været nedsat et udvalg bestående af to repræsentanter for lærerkollegiet (lektor Kiil og adjunkt Valeur), to elevrådsrepræsentanter (Karsten Toft, 3. my., og Jesper Laursen, 2. ns.) og med rektor som formand.

I skoleåret 1968/69 har der været afholdt følgende studiekredse:

Filmkundskab. 28 deltagere. Leder: læge Juel-Berg.

Lov og ret. 13 deltagere. Leder: landsretssagfører Lersey.

Formning. 16 deltagere. Leder: timelærer, fru Refslund.

Aktuel storpolitik. 13 deltagere. Leder: seminarielektor, dr. phil. G. Japsen.

Af fællesarrangementer har der i det forløbne skoleår været afholdt følgende:

22. oktober 1968: forfatteren Jan Bredsdorff: Kulturrevolutionen i den kinesiske undervisning.

7. november 1968: oplæsning ved skuespilleren Louis Miehe-Renard.

27. november 1968: folketingsmedlem Palle Simonsen: Aktuelle indenrigspolitiske problemer.

15. januar 1969: læge Kiil-Nielsen: Livets grænseområder. Døds-kriterium og abort set under en medicinsk synsvinkel.

29. januar 1969: pastor Rud. Arendt: Livets grænseområder set under etisk synsvinkel.

12. februar 1969: fhv. minister, fru Kamilla Larsen Ledet MF.: Aktuelle indenrigspolitiske problemer.

25. februar 1969: konsulent, mag. scient. Peter Schiøler: Narkotika-problemer.

Skolens afgangsprøver 1968

Studentereksamen blev bestået af 32 elever:

Nysproglige: Tinne Barsøe Adolphsen 7,8, Birgit Andersen 8,1, Niels Henrik Arendt 9,4, Carl Heinsen Carstensen 8,9, Hanne Eskildsen 7,9, Benedikte Hesselager 7,2, Dagny Pol Køster 7,8, Birthe Agnete Lund 8,6, Palle Haahr Lund 7,8, Ejgil Andreas Marcussen 9,0, Edith Beck Pedersen 7,6, Lis Maj-Brit Pedersen 7,1, Ulla Bønning Petersen 7,5, Christian Oxfeldt Posselt 7,9, Bodil Kirstine Rasmussen 7,5, Anne-Lone Tonnesen 8,8, Anne-Mette von Lengern Tranberg 7,4, Inger Elisabeth Winther-Rasmussen 8,3.

Matematikere: Mogens Gabs 7,5, Hannegrete Hansen 7,4, Peter Christian Jacobsen 7,1, Edith Marie Jensen 8,4, Kristian Lausten Jepsen 8,0, Berth Peter Larsen 8,5, Lisbeth Lund 7,1, Hans-Erik Magnild 7,0, Ulla Maibohm 6,7, Alex Børsen Nielsen 9,5, Poul Christian Nissen 7,6, Mogens Terp Paulsen 9,0, Gustav Adolf Rothe 8,3, Ellen Jane Buus Sørensen 8,3.

Realeksamen blev bestået af 30 elever:

Ib Bock, Frank Bossen, Allan Christensen, Birgit Christiansen, Otto Dideriksen, Hans Paulsen Hansen, Werner Hansen, Mette Hansen, Christian Høeg, Lis Jacobsen, Christine Jensen, Hanne Pallisgaard Jensen, Helge Thyssen Jørgensen, Karin Kolbeck, Henning Lauritzen, Rita Maibohm, Anne Martensen, Paul Schildhelm Michelsen, Marie Nicolaisen, Nancy Nielsen, Niels Nygaard, Kjeld Lassen Oksen, Else Marie Olesen, Jette Christgau Ostermann, Andreas Christian Petersen, Arne Skjoldager, Bjarne Tarp, Anton Toft, Jesper Toft, Hans Jørgen Wolff.

3 elever fra 3. real blev oprykket til gymnasiet.

Til oprykningsprøven fra 2. real indstilledes 48 elever. 23 elever oprykkedes i gymnasiet og 24 i 3. realklasse, medens 1 elev forlod skolen.

Beskikkede censorer i de skriftlige fag:

Dansk stil, studentereksamen: lektor Johan Jørgensen, Virum, og lektor Svend Schmidt-Nielsen, Århus. Realeksamen: skoleinspektør A. Mayntzhusen, Frederikshavn; 2. real: viceinspektør Åge Hesdorf, Brønderslev.

Engelsk stil, studentereksamen: lektor E. Nilsson, Næstved, og lektor Vilh. A. Larsen, Slagelse. Realeksamen: overlærer Sv. Fog-Nielsen, Århus.

Tysk stil, studentereksamen: lektor Poul Hahnemann, Åbenrå, og adjunkt Jens Bertelsen, Odense.

Fysikopgaver, studentereksamen: rektor Ole Bastrup, Nakskov og adjunkt Erik Eriksen, Sønderborg.

Matematiske opgaver, studentereksamen: lektor V. Pedersen, Nyborg, og lektor Einar Rasmussen, Nykøbing F. Realeksamen: overlærer V. Wagner Jensen, Rindsholm; 2. real: viceinspektør Folmer Møller, Brabrand.

Maskinskrivning, 3. real: skoleinspektør V. Herholdt, Århus.

Beskikkede censorer i de mundtlige fag:

Lektor A. Müller Rasmussen, Horsens: engelsk i 3. ns.

Lektor Knud Hansen, Nykøbing Mors: fransk i 3. g.

Adjunkt J. Mohr, Sorø: oldtidskundskab i 3. g.

Adjunkt Niels Jørgen Petersen, Viborg: historie i 3. g.

Lektor P. F. Truelsen, Sorø: biologi i 3. g. og 3. real samt geografi i 2. m.

Gymnasieoverlærer E. Johansen, Åbenrå: geografi i 3. real.

Seminarieadjunkt H. Fich, Haderslev: matematik i 3. m. og 2. ns.

Indbudt af skolen var: lærerinde Ellen Christensen, Døstrup, samt seminarieadjunkt Poul Erik Jensen, Tønder.

Eleverne

Ved slutningen af forrige års beretning (1.5.68) var skolens elevtal 246. Efter bestået studentereksamen udgik 32 elever, efter bestået realeksamen 25. Siden sommerferien har skolen modtaget 67 indmeldelser, medens 7 elever har meldt sig ud.

Derefter er skolens elevtal (1.5.69) 249 (130 drenge og 119 piger).

Elevernes bopæl fordelt på kommuner pr. 1.4.69 fremgår

af nedenstående oversigt (1. kolonne betegner antallet af elever i realafdelingen, 2. kolonne gymnasieklasserne og 3. kolonne det samlede elevtal):

Abild	7	6	13	Løgumkl. landsogn	0	2	2
Ballum	0	1	1	Møgeltønder	8	6	14
Brede	1	4	5	Nr. Løgum	0	5	5
Burkal	8	1	9	Randerup	0	1	1
Bylderup	4	4	8	Ravsted	3	4	7
Daler	0	2	2	Skast	0	1	1
Døstrup	5	2	7	Tinglev	0	3	3
Emmerlev	0	4	4	Tønder	50	60	110
Hjerpsted	0	1	1	Tønder landsogn	0	1	1
Hostrup	10	4	14	Udbjerg	0	3	3
Højer	0	8	8	Visby	2	1	3
Højer landsogn	0	2	2	Sydslesvig u. ét	2	2	4
Højst	3	3	6				
Løgumkloster	5	10	15	I alt	108	141	249

Hvor intet hjemsted er anført, bor faderen (forsørgeren) i Tønder. MN betyder, at eleven er naturfaglig.

3. gymnasieklasse

115.

1. Anna-Marie Antonius, 23.5.50 (Landeby).
2. Poul Anton Arendt, 12.10.48.
3. Sven Brodersen, 4.6.50.
4. Inger Dræby Christiansen, 28.3.50 (Højer).
5. Laura Sveistrup Damgaard, 12.1.49 (Kravlund).
6. Karin Dinsen, 1.1.49.
7. Signe Ejrnæs, 30.9.50.
8. Ingeborg Hesselager, 20.10.50 (Udbjerg).
9. Christian Horst, 26.8.49.
10. Peter Pallisgaard Jensen, 15.7.49.
11. Edith Johannsen, 3.9.50.
12. Erne Elisabeth Juhl, 26.7.49 (Sdr. Sejerslev, søster til nr. 13 i 3. ns).
13. Hans Juhl, 5.11.47 (Sdr. Sejerslev).
14. Jes Hågen Kiil, 20.8.50.
15. Dorthe Marie Lyhne Kristensen, 29.9.48 (Emmerlev).
16. Anne Michaelsen, 25.6.49.

17. Annemarie Nielsen, 14.4.50.
18. Bjarne Korsgaard Pedersen, 4.3.50.
19. Ankatrien Roost, 20.6.50.
20. Kirsten Rosborg Aagaard, 3.11.49 (Løgumkloster).

mx.

1. Knud Andersen, 20.5.50 (Løgumkloster).
2. Jørgen Chr. Henriksen, 5.6.49 (Møgeltønder). MN.
3. Karin Vinther Jensen, 7.8.50.
4. Mads Jensen, 5.9.50.
5. Peter Jepsen, 4.3.49 (Løgumkloster).
6. Arne Gørtz Kappelgaard, 10.7.50 (Løgumkloster) MN
7. Erling Lund, 18.6.49 (Ballum). MN.
8. Connie Nielsen, 2.2.51. MN.
9. Flemming Nielsen, 13.5.49 (Løgumkloster). MN.
10. Christian Nissen, 27.11.48 (Sølsted).
11. Anker Petersen, 30.6.49 (Emmerske).
12. Jørn Petersen, 19.4.50. MN.
13. Erik Ravn, 17.4.49 (Løgumkloster). MN.
14. Preben Tygesen, 3.9.49 (Løgumkloster).
15. Bjørn Steen Ullergaard-Hansen, 24.7.49.

my.

1. Arne Staal Ibsen, 6.2.51.
2. Ingelise Iversen, 18.6.50 (Ø. Højst).
3. Jens Arne Johannsen, 6.8.49 (Lendemark). MN.
4. Vibeke Kirchheiner, 29.9.50.
5. Tove Lausen, 8.7.50.
6. Inger Johanne Matthiesen, 11.10.50 (Bylderup). MN.
7. Hans Laurits Nielsen, 10.4.49 (Gærup).
8. Søren N. Nielsen, 4.6.50 (Visby).
9. Vagn Ove Møbjerg Nielsen, 8.4.50.
10. Flemming Jakobsen Paulsen, 4.5.50 (Ravsted).
11. Hans Otto Graves Petersen, 8.1.50 (Møgeltønder).
12. Karoline Sørensen, 5.10.49 (Sdr. Sejerslev).
13. Karsten Ditlev Toft, 29.12.49.

2. gymnasielasse

ms.

1. Kirsten Fischer Becker, 18.3.51.
2. Dagny Friis, 21.9.50 (Trespring).
3. Birger Ib Jensen, 11.2.50.
4. Emmy Kjærby, 17.11.50 (Højer).

5. Margit Elisabeth Knudsen, 2.5.51.
6. Anne Hesseldahl Kristensen, 30.5.51 (Aventoft).
7. Poul Thue Kristensen, 24.12.50 (Rudbølgård).
8. Kirsten Krogh, 9.10.51.
9. Jesper Laursen, 21.11.50.
10. Mette Marie Lund, 9.1.51 (Poppenbøl).
11. Elsebeth Lundsberg Madsen, 22.6.51.
12. Lene Marcussen, 23.8.51 (Møgeltønder).
13. Dagny Nielsen, 22.7.51 (Daler).
14. Anna Nicoline Olesen, 26.9.51 (Døstrup).
15. Bent Uldall Petersen, 12.6.50.

mx.

1. Poul Erik Rostgaard Andersen, 27.9.49 (Jejsing).
2. Lars Birkvad, 26.2.51.
3. Bodil Marie Demant, 7.12.50 (Søvang).
4. Jørn Hansen, 10.8.50. MN.
5. Verner Hansen, 3.12.49 (Lovrup). MN.
6. Anne Lise Holm, 9.9.51 (Højer).
7. Ulla Hostrup, 10.10.51.
8. Hanns Uwe Johannsen, 8.7.50.
9. Hans Lindhardt, 7.6.50.
10. Erik Dalsgaard Lund, 2.1.51 (Lendemærk).
11. Janne Kastberg Nielsen, 25.3.51. MN.
12. Niels Chr. Nielsen, 13.3.50 (Højer). MN.
13. Erling Terp Paulsen, 27.9.51 (Ravsted, bror til nr. 10 i 3 my.).
14. Kirsten M. Schmidt, 25.4.51.
15. Christian Jørgen Thordsen, 16.7.50 (Jejsing).

my.

1. Søren Antonius, 5.6.51 (Landeby, bror til nr. 1 i 3. ns.).
2. Steen Autzen, 13.9.50.
3. Niels Erik Drøhse, 28.2.51 (Vester Terp).
4. Henrik Fahrenholz, 19.7.51. MN.
5. Else Gram, 5.8.50 (Løgumkloster). MN.
6. Ulla Flyger Jensen, 7.6.51.
7. Per Jensen, 29.8.51.
8. Kaj Åge Lorenzen, 23.3.51 (Løgumgård).
9. Inger Magnild, 15.8.51. MN.
10. Bjarne Børsen Nielsen, 30.8.51. MN.
11. Karl Posselt, 22.10.51 (Møgeltønder).

12. Lisbeth Reinau, 3.2.51. MN.
13. Anton Posselt Sønniksen, 12.8.50 (Bønderby).
14. Torben Vestergaard, 7.5.51 (Abild). MN.

1. gymnasieklasse

ns.

1. Bent Rudolph Arendt, 2.3.52 (bror til nr. 2 i 3 ns.).
2. Ingegerd Bøgh, 7.4.52 (Bredebro).
3. Anette Refslund Hansen, 17.1.52 (Skastgård).
4. Birgit Hansen, 2.6.52 (Sdr. Vollum).
5. Torben Hesselager, 12.7.53 (bror til nr. 8 i 3. ns.).
6. Anita Holm, 28.8.50.
7. Susanne Berg Jensen, 29.10.52 (Højer).
8. Hansine Kirstine Jeppesen, 15.4.52 (Møllehus).
9. Erling Jørgensen, 24.11.51.
10. Henrik Ridter Kromann, 11.6.52.
11. Inger Nissen, 5.11.52 (Sølsted, søster til nr. 10 i 3. mx.).
12. Line Riggelsen Nissen, 21.4.52 (Toghale).
13. Steen Wittorff Pedersen, 20.4.52.
14. Inger Margrethe Petersen, 25.7.51.
15. Norman Petersen, 7.8.52.
16. Olav Petersen, 20.3.51 (Hjerpsted).
17. Leo Rasmussen, 5.7.52 (Lendemark).
18. Helene Hansen Struck, 30.11.51.
19. Mogens Nygaard Svane, 29.6.52.

mx.

1. Peter Barfod, 6.3.51 (Højer).
2. Ole Dons, 22.4.51.
3. Hans Endrup Jacobsen, 19.1.52 (Abild).
4. Hanne Pallisgaard Jensen, 24.2.52 (søster til nr. 10 i 3. ns).
5. Flemming Jørgensen, 16.10.51.
6. Inga Jørgensen, 22.6.52 (Bredebro).
7. Erik Kløve, 14.1.52.
8. Lars Kristiansen, 25.1.51 (St. Tønde, Jejsing).
9. Erna Matthiesen, 8.10.51 (Randerup).
10. Andrea Møller, 6.3.51 (Brede).
11. Kirsten Nielsen, 28.7.52 (Sølsted).
12. Vagn Oluf Olesen, 5.9.51 (Abild).
13. Arne Ryge Petersen, 17.6.50 (Agtrup).
14. Werner Petersen, 2.8.49.

15. Preben Dømggaard Sørensen, 13.9.52.
16. Jesper Toft, 11.2.51 (bror til nr. 13 i 3. my).

my.

1. Susanne Beier, 18.6.50 (Korup).
2. Asger Brodersen, 2.8.50 (Løgumkloster).
3. Olav Bastian Christensen, 26.12.51 (Burkal).
4. Thue de Cros Dich, 6.6.53.
5. Hans Henrik Galle, 5.2.52 (Løgumkloster).
6. Philip Gottlieb, 5.7.52 (Løgumkloster).
7. Marinus Jensen, 3.9.52 (Løgumkloster).
8. Peter Jepsen, 17.5.52.
9. Leif Jessen, 17.12.50 (Bajstrup).
10. Finn Johannsen, 9.12.52 (Løgumbjerg).
11. Kjeld Utoft Kristensen, 3.4.51.
12. Henrik Ommen, 2.9.50 (Bajstrup).
13. Gunhild Pedersen, 13.7.52 (Fogderup).
14. Elisa Bagger Schrøder, 21.6.52 (Holme).

Realklasserne

3. real.

1. Alice Midtgaard Andersen, 14.5.52.
2. Helen Margrethe Andersen, 3.12.52 (Kongsbjerg)
3. Birgit Boysen, 18.11.51 (Burkal).
4. Åse Vodder Brodersen, 15.12.51 (Døstrup).
5. Anne Christine Christensen, 11.10.52 (Døstrup).
6. Jørgen Demenikov, 2.12.51 (Lund).
7. Tharben Hansen, 1.6.52.
8. Jette Hersbøll, 6.6.51 (Jejsing).
9. Hanne Ingwersen, 29.5.52.
10. Knud Erich Jensen, 4.11.52 (Møgeltønder).
11. Peter Reinholt Jørgensen, 5.9.52.
12. Boy Peter Konstmann, 5.10.51 (Øster Højst).
13. Elisabet Gøeg Kristensen, 6.8.52 (Aventoft, søster til nr. 6 i 2. ns).
14. Marie Lucie Lassen, 21.7.51 (Døstrup).
15. Povl Erik Marcussen, 8.4.52 (Møgeltønder).
16. Irene Martensen, 21.5.52 (Fogderup).
17. Else Marie Olesen, 7.1.51 (Døstrup, søster til nr. 14 i 2. ns).
18. Johanne Marie Petersen, 23.3.52 (Tyvse).
19. Kjesten Posselt Petersen, 15.3.52 (Travstedgaard).
20. Henrik Posselt, 30.8.52.

21. Leif Schmidt, 11.4.52 (Bredevad).
22. Solveig Sommer, 25.1.51.
23. Bjarne Tarp, 22.7.51.
24. Lona Westermann, 22.1.52 (Bredebro).
25. Kirsten Anette Willumsen, 18.4.52.

2. *real a.*

1. Birgit Andersen, 24.7.53.
2. Hans Chr. Boysen, 16.2.53 (Bylderup-Bov).
3. Ole F. Christensen, 29.7.53 (St. Jyndeved).
4. Torben Fahrenholz, 18.10.53 (bror til nr. 4 i 2. my.).
5. Martin P. Iversen, 13.5.53 (St. Tønde).
6. Bjarne H. Jacobsen, 27.3.54 (Sønderløgum).
7. Ellen Jensen, 6.3.53 (Stade).
8. Leif Jørgensen, 20.9.53 (Bredevad).
9. Susanne Jørgensen, 10.3.53 (søster til nr. 5 i 1. mx).
10. Karen Kiil, 12.8.53 (søster til nr. 14 i 3. ns.).
11. Signe Knudsen, 20.10.53 (søster til nr. 5 i 2. ns.).
12. Ib Laursen, 22.2.53.
14. Eskild Dalsgaard Lund, 18.3.54 (Bylderup Bov, bror til nr. 10 i 2. mx.).
14. Thomas Løkke, 21.9.53.
15. Grete Madsen, 9.8.53.
16. Karen Beate Nielsen, 23.7.53 (søster til nr. 17 i 3. ns.).
17. Bente Petersen, 13.2.53 (Jejsing).
18. Keld Rimmer, 25.7.53.
19. Hans Henrik Hvam Sørensen, 13.2.54.
20. Anne Thomsen, 31.3.53 (Jejsing, søster til nr. 21 i 2. a).
21. Kristian Thomsen, 31.3.53 (Jejsing).

2. *real b.*

1. Inger Andersen, 12.2.53 (Abild).
2. Solveig Falkenberg, 4.4.53.
3. Niels Skrumsager Hansen, 23.8.53.
4. Else Holst, 14.2.52.
5. Peter Iversen, 15.1.53 (Øster Højst, bror til nr. 2 i 3. my.).
6. Karen Høeg Jensen, 8.12.53 (søster til nr. 4 i 3. mx.).
7. Anne Jepsen, 22.4.53 (søster til nr. 8 i 1. my.).
8. Ilse Johansen, 27.7.53 (Abild).
9. Jørn Lauridsen, 9.4.53 (Fogderup).
10. Birgit Brag Laursen, 25.4.53.

11. Mogens Marcussen, 25.7.53 (Møgeltønder, bror til nr. 15 i 3. real).
12. Olav Marcussen, 17.4.53 (Møgeltønder).
13. Johannes Chr. Norgaard Mortensen, 14.5.53.
14. Birthe Nielsen, 20.6.53.
15. Erling Pedersen, 18.1.54 (Øster Højst).
16. Geerth Pedersen, 10.4.53.
17. Dorthe Bønning Petersen, 29.8.52.
18. Marian Petersen, 17.9.53 (søster til nr. 12 i 3. mx.).
19. Hanne Reuss Schmidt, 25.2.53 (Burkal).
20. Jytte Thude, 10.1.54 (Visby).
21. Stig von Lengern Tranberg, 16.3.53.

1. real a.

1. Inge Boisen, 5.4.54 (Jejsing).
2. Anne Grethe Bork, 2.8.54 (Travsted).
3. Leif Carstensen, 13.10.54.
4. Kirsten Diemer, 10.12.54 (Rens).
5. Hanne Granum-Jensen, 23.9.54 (Abild).
6. Kristian Hansen, 19.4.54 (St. Tønde).
7. Birgitte Henriksen, 18.8.54.
8. Bo Hersbøll, 17.6.54 (Jejsing, bror til nr. 8 i 3. real).
9. Anette Langgaard Jacobsen, 4.8.54.
10. Inga Jensen, 26.7.54 (Travsted).
11. Kai Scheller Jensen, 3.2.54.
12. Gerda Jessen, 24.10.54 (Bylderup-Bov).
13. Tove Kjeldsen, 12.5.54 (St. Tønde).
14. Ilka-Verena Løkke, 24.11.54.
15. Karen-Margrethe Olling, 7.5.54.
16. Thorben Korsgaard Pedersen, 21.1.54 (bror til nr. 18 i 3. ns.).
17. Dorthe Uldall Petersen, 5.4.54 (søster til nr. 15 i 2. ns.).
18. Søren Peter Petersen, 10.4.54 (Bylderup-Bov).
19. Peter Schmidt, 16.7.54.
20. Inge Berit Willumsen, 3.6.54 (søster til nr. 25 i 3. real).

1. real b.

1. Nis Bjerre, 24.4.55 (Løgumkloster).
2. Niels Børsting-Andersen, 29.8.53.
3. Annelise Christensen, 24.1.54 (Møgeltønder).
4. Hanne Fisker, 15.8.54.

5. Hanne Gram, 3.12.54 (Løgumkloster, søster til nr. 5 i 2. my.).
6. Carsten Hammershøi, 5.8.54.
7. Kirsten Holm Hansen, 15.10.54 (Løgumkloster).
8. Hans Jørgen Hybschmann, 20.7.54 (Lovrup).
9. Eilif Haase, 22.5.54.
10. Inga Cathrina Jensen, 2.5.54 (Møgeltønder).
11. Otto Kjærgaard, 17.7.54 (Løgumkloster).
12. Peter Larsen, 27.11.52 (Løgumkloster).
13. Birte Madsen, 4.11.54 (søster til nr. 15 i 2. a).
14. Frank Pedersen, 27.5.54 (Korup).
15. Ann-Mari Petersen, 7.7.54.
16. Pia Rasmussen, 10.11.54.
17. Susanne Reinholdt, 6.12.54 (Visby).
18. Elke Schneider, 16.10.54.
19. Emmy Kuhr Thomsen, 19.2.55 (Lindskov mølle).
20. Ingrid Thostrup, 19.2.54 (Læg-an).
21. Christian Troelsen, 12.11.54.

Skolens lærere og fagfordeling

- Revisor, cand. jur. J. Børsting-Andersen: Bogføring 3. real. 2 timer
- Lektor, cand. mag. Finn Christensen: Biologi 3mn, 3ns, 3.b, 2.a, 1.b; geografi 2my, 3.r, 2.b, 1.a; fysik 3.b, 2.b, 1.a. 32 timer
- Lektor, fru Jutta Christensen: Fysik og kemi 3mf, 3mn, 2mf, 2mn, 1mx, 1my; matematik 2.b. 36 timer.
- Gymnasielærer Karlo Christensen: Matematik 3.real, 2.a, 1.a, 1.b; musik og sang i gymnasiet samt 1.ab; erhvervsorientering og korsang. 39 timer
- Lektor, cand. mag. Kjeld Ejrnæs: Matematik 3mf, 3mn, 2ns, 2mf, 2mn, 1s, 1mx, 1my. 32 timer
- Lektor, cand. mag. Ida Henrichsen: Historie 3my, 1s, 3r, 2a; gymnastik 3g, 2g, 1g, 3r, 2r, 1r. 29 timer
- Lektor, cand. mag. Otto Høyer: Historie 3ns, 3mx, 2ns, 2mx, 1mx, 2b; gymnastik 3g, 2g, 1g, 3r, 2r, 1r; fritidssport. 36 timer
- Rektor, cand. mag. Hans Otto Jensen: Historie 2my, 1my, 1a, 1b; oldtidskundskab 3ns, 3mx, 3my, 2ns, 2mx, 2my, 1mx. 17 timer
- Lektor, cand. mag. Willy Jäger: Engelsk 3ns, 1mx, 2b, 1a, 1b; dansk 3r, 2b; tysk 3r. 33 timer
- Lektor, cand. mag. Hågen Kiil: Tysk 3ns, 2m, 1s, 1a; dansk 3mx, 3my, 1b. 26 timer
- Cand. mag., fru Inger Heggen Kiil: Engelsk 3r. 5 timer
- Pastor, cand. theol. Poul Lund: Latin 2b. 4 timer
- Lektor, cand. mag. Anders Madsen: Dansk 2mx, 1s, 1mx, 1a; tysk 2a, 1b. 24 timer
- Lektor, cand. theol. Chr. Kastberg Nielsen: Religion 3ns, 3mx, 3my, 2ns, 2mx, 2my, 3r, 1a; latin 3ns, 2a; dansk 2ns, 2my; oldtidskundskab 1s, 1my. 23 timer

Adjunkt, cand. mag. fru Kirsten Kastberg Nielsen: Fransk 3mx, 2ns, 1mx, 3.real I.	15 timer
Lektor, cand. mag. Ove Quistorff: Engelsk 2ns, 2m, 1s, 1my; fransk 2mx, 1my, 3.real II, 2r.	29 timer
Fru Lilly Refslund: Formning 2ab, 1a, 1b.	5 timer
Lektor, cand. mag., frk. Edith Simonsen: Fransk 3ns, 3my, 2my, 1s; latin 2ns, 1s; engelsk 2a, (2ab).	26 timer
Lektor, cand. mag., fru Carmen Sørensen: Dansk 3ns, 1my, 2a, (2ab, a, f); tysk 2ns, 2b; religion 1b.	24 timer
Overlærer Kr. Thygesen: Maskinskrivning 3r.	2 timer
Adjunkt, cand. mag. Bent Valeur: Biologi 3mf, 2mn, 3a, 2b, 1a; geografi 3mn, 2ns, 2mx, 1s, 2a, 1b; fysik 3a, 2a, 1b.	32 timer

Inspektion med pigerne: Adjunkt, fru Kirsten Kastberg Nielsen.

Inspektion på legeplads: Lektor Ove Quistorff.

Inspektion på gangene: Adjunkt Bent Valeur.

Inspektion med tilrejsende elever: Adjunkt Bent Valeur.

Inspektion i øvrigt: Lektor Otto Høyer.

Regnskabsfører: Lektor Kjeld Ejrnæs.

Bibliotekar: Lektor Hågen Kiil.

Boginspektør: Sekretær, fru Edith Nielsen.

Rektors sekretær: Fru Edith Nielsen.

Skolelæge: Amtsskolelæge E. Dahl.

Skolesundhedsplejerske: Fru Karen Ydegaard.

Pedel: Hans Hansen.

Udnævnelser i årets løb

Ved kongelig resolution af 31. maj 1968 blev rektor for Frederikshavn kommunale gymnasium Anders Madsen udnævnt til lektor i 26. lønningsklasse ved Tønder Statsskole fra 1. august 1968 at regne.

Timefordelingen

Fag	3.				2.				1.			3.	2. real		1. real	
	ns	mx	my	mn	ns	mx	my	mn	s	mx	my	real	a	b	a	b
Religion	1	1	1	(1)	1	1	1	(1)				1			1	1
Dansk	4	4	4	(4)	3	3	3	(3)	4	4	4	5	5-1*	5 (1)	5	5
Engelsk	5				5	2	2	(2)	4	4	4	5	3-1*	3 (1)	4	4
Tysk	4				4	2	2	(2)	3			3	4-1*	4 (1)	4	4
Fransk	4	4	4	(4)	3	3	3	(3)	4	4	4	I-4** II-3	4	4		
Latin	3				2				5				4*	4		
Oldtidsk.	1	1	1	(1)	1	1	1	(1)	1	1	1					
Historie	4	4	4	(4)	3	3	3	(3)	3	3	3	3	2	2	2	2
Biologi	4	4	4	7					4			2	2	2	2	2
Geografi				2	1	2	2	(2)	2			2	2	2	2	2
Naturlære		6	6	4		6	(6)	4		5	5	2	3	3	2	2
Mat. og regn.		6	6	3	3	5	(5)	3	2	5	5	5	6	6	6	6
Bogføring												** 2				
Maskinskriv.												** 2				
Sang	1 1	(1) 1	(1) 1	(1) (1)	1 1	(1) 1	(1) 1	(1) (1)	1 1	(1) 1	(1) 1				1	1
Formning													1*	(1)	2	2
Gymnastik Pi.	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	2	3	(3)	3	(3)
Gymnastik Dr.	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	2	3	(3)	3	(3)
Ugentlige klasses timer	35	35	35	35	31	33	33	33	33	31	31	34	34	34	34	34

Et med parentes forsynet tal betyder, at klassen undervises sammen med den foranstående.

* Ikke latin- eller franskklæsende elever i 2. real får en ekstra time i dansk, engelsk, tysk og formning.

** Ikke franskklæsende elever i 3. real har 2 timer bogføring og 2 timer maskinskrivning.

Af årets arbejde

Religion.

3. ns, 3. mx, 3. my (Kastberg Nielsen). Meninger om: død, synd; skyld, skæbne; opstandelse, evigt liv.

2. ns, 2. mx, 2. my (Kastberg Nielsen). Forskellige definitioner og vurderinger af religion. Forskellige meninger om religionernes fremtid, deres indbyrdes forhold og om forholdet mellem religion og kultur.

3. real (Kastberg Nielsen). Tolderlund-Hansen: Religion og Kirker (i udvalg).

1. real a (Kastberg Nielsen). Falk og Lillelund: Fra Moses til Paulus: Det gamle Testamente (i udvalg).

1. real b (Sørensen). Tolderlund Hansen: Kirken i dag. Apostlenes gerninger.

Dansk.

3. ns (Sørensen). Dansk og norsk litteratur fra det 19. og 20. århundrede (Falkenstjerne og Borup Jensen. Svensk litteratur (Ferlov m. flere: Svensk og norsk for gymnasiet). Sprogagttagelse (Erik Hansen). Litteraturhistorie efter Brøndsted og Søren Møller Kristensen: Danmarks litteratur.

Til eksamen opgives: Bjarkemålet, Den høies ord, Sønnetabet, Ebbe Skammelsen, Om den fjerde gierning, Far, Verden, farvel, Nu rinder Solen op, Samfundsforholdene på Anholt, Om at gruble udi Religions Sager, Her vil ties, Den kiedsom Vinter, Rungsteds Lyksaligheder, Ewalds: Fortale, Guldhornene, Hakon Jarls død, Strandbakken ved Egeløkke, Den signede dag, Kirke-Klokke, Bekiendelse (Hauch), Jens Hansen, Kunstneren mellem Oprørerne, En Sjæl efter Døden, Nattergalen, Ligevægten mellem det Æsthetiske og det Ethiske, Indledning til Hovedstrømninger, Marie Grubbe (Indl.), Ørneflugt, Lykke-Per, Stuckenberg: Bekendelse, Johs. Jørgensen: Bekendelse og Confiteor, Kirstins sidste Rejse, På emphis Station, Røg, En Idealist, Da Sceren tav, Den sidste Lygte, Jævn døgn (Wiwel), Efter Bikini, De blå Undulater.

Svensk litteratur: Bellmann, Vad sucker, Minnen, Odalbonden, Epilog, Mjältsjukan, Grottesangen, Drömspel, Hemmet, Jairi Dotter, (Lagerkvist) Ångest, Kaos, Hissan, Vägen til Klockrike, Brev från en oljare, Kallocain, Dagen svalner, Landet som icke är, Orgier.

Norsk litteratur: Mit Følge, Rimbrev, Ved Rundarne, Pan, Vi overlever alt, Det store Spelet.

Hovedværker: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog, Adam Homo, Høstgildet, Ventesalen, Marias Søn, Martsnat.

3. mx (Kiil). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk litteratur I-III. Togeby: Dansk Lyrik 1915-55 (1957). Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur. Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litteratur.

Til eksamen opgives: Den høies Ord, Germand Gladensvend, Ebbe

Skammelsen, Agnete og Havmanden, Troels-Lund: Åndsstrømninger –, Palladius: Om den fjerde gierning, Om att sette børn thill schole, Kingo: Keed af verden, Holberg: Samfundsforholdene på Anholt, Om at gruble ..., Brorson: Her vil ties ..., Ewald: Til sielen, Af: Fortale til smtl. skrifter, Baggesen: Manheim, Oehlenschläger: Simon Peder, Grundtvig: Oplysning, Kirken, det er et gammelt ..., Hauch: En Erindring, Bekiendelse, Møller: Regieringsformen i Lægdsgården, Licentiaten, Heiberg: Stjernehimlen, Andersen: Klokken, Kierkegård: Ligevægten, Paludan Müller: Almas Sonetter, Adams bryllup, Brandes: Af: Hovedstrømninger, Jacobsen: Af: Marie Grubbe, Pontoppidan: Ørneflugt, Rode: Det sjælelige gennembrud, Jørgensen: Ahasverus, Bekendelse, Johs. V. Jensen: Graven i sne, Fusijama, Nis Petersen: En ballade om borgmesteren, Wivel: Jævn døgn, Martin A. Hansen: Odderen, Martsnat.

Norsk: Fra Falkenstjerne og Borup Jensen bd. III: Duun: Juvikfolke. Fra Ferlov m. fl.: Svensk og norsk litt.: Undset: Kristin Lavransd., Vesaas: Huset i mørkret, Øverland: Du må ikke sove.

Svensk: Tegner: Tal vid ... 1817, Epilog 1820, Runeberg: Landshövdingen, Karlfeldt: Vinterorgel, Fröding: Skalden Wennerbom, Om humor, I ungdommen, Vackert väder, Karlfeldt: Eden I, II, Lagerkvist: Kärleken är intet, Lyft dig, Dvärgen, Martinson: Brev från ..., Flog, Hedberg: Vad sucker ..., Johnson: Strändernes svall, Boye: Kallocaïn.

Hovedværker: Blicher: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog, Ibsen: Vildanden. Af: Bødker: Øjet (Fremads Falkebøger) følgende tekster: Den yderste dag, Døvens dør, Tyren, Sne, Øjet.

3. my (Kiil). Som 3. mx.

Til eksamen opgives tekstprøver som 3. mx.

Hovedværker: Blicher: Brudstykker af en landsbydegns dagbog, Holberg: Erasmus Montanus. Cecil Bødker: som 3. mx.

2. ns (Kastberg Nielsen). Steensen, Molière, Cervantes, Shakespeare, Palladius, Helgesen, Folkeviser, Njals saga, Vergil; Edda, Ordsprog, Kingo, Holberg, Brorson, Stub, Ewald, Hauch, Blicher, Paludan-Müller, Goldschmidt, Schack.

2. mx (Madsen). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk litteratur (Fra Holberg til Georg Brandes). Borup Jensen: Håndbog i verdenslitteratur (Afsnit fra det 18. og 19. århundrede). Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur. Hovedværker: Erasmus Montanus, Sanct Hansaften-Spil, En Sjæl efter Døden, Eyvind Johnson: Nu var det 1914. Erik Hansen: Sprogagttagelse. Svensk og norsk litteratur efter Ferlov, Monrad Møller og Tolderlund-Hansen: Svensk og norsk litteratur.

2. my (Kastberg Nielsen). Som 2. ns.

1. s (Madsen). Falkenstjerne og Borup Jensen: Håndbog i dansk litteratur (Fra Bjarkemål til og med Grundtvig). Borup Jensen: Håndbog i verdenslitteratur (Afsnit fra det 18. og 19. århundrede). Brøndsted og Møller Kristensen: Danmarks litteratur. Hovedværker: Erasmus Montanus, Sanct Hansaften-Spil, Bræcn. Hans Kirk: Fiskerne. Erik Hansen: Sprogagttagelse. Svensk litteratur efter Ferlov, Monrad Møller og Tolderlund-Hansen: Svensk og norsk litteratur.

1. mx (Madsen). Som 1. s.

1. my (Sørensen). Litteraturlæsning fra runer og oldislandsk til Ambrosius Stub (Falkenstjerne og Borup Jensen I). »Sprogiagttagelse« efter Erik Hansen. Litteraturhistorie efter Brøndsted og Søren Møller Kristensen. Orla Lundbo: Dansk nutidsdigtning I. Hans Kirk: Fiskerne.

3. real (Jäger). Realskolens Læsebog 3.

Til eksamen opgives: Ebbe Skammelsøn, Erik og Ellen, »Hun duede ikke«, Engelske socialister, Irene Holm, Den første gendarm, Skifte-dag, Agerhønen, Terje Vigén.

Hovedværker: St. St. Blicher: Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog, Ludvig Holberg: Den politiske Kandestøber.

2. real a (Sørensen). Leif Busk: Sproglig forståelse. Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning. Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2. Barabbas. Diktater, referat- og fristile.

2. real b (Jäger). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog 2, Hostrup: Genboerne, Blicher: Røverstuen, Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning, Leif Busk: Sproglig forståelse og Erik Oxenvad: Bedre dansk.

2. real ab, andre fag (Sørensen). Martin A. Hansen: Høstgildet med flere. Ordet.

1. real a (Madsen). Jørgensen og Maltesen: Realskolens læsebog I. Johan Skjoldborg: En Stridsmand. Svensk og norsk efter Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning. Leif Busk: Sproglig forståelse. Erik Oxenvad: Bedre dansk.

1. real b (Kiil). Fr. Nielsen, Enemærke og Søbjerg Pedersen: Litteraturudvalg for realskolen I. Hellner og Højby: Svensk og norsk læsning. Pontoppidan: Isbjørnen. Hostrup: Genboerne. Oxenvad: Bedre dansk (systematisk gennemgang af de grammatiske afsnit).

Engelsk.

3. ns (Jäger). Shakespeare: The Merchant of Venice. Arthur Miller: Death of a Salesman. Somerset Maugham: Collected Short Stories 2. William Golding: Lord of the Flies. Two Centuries of English Poetry. Hunosø og Mouridsen: Aspects of British Life and Thought.

Til eksamen opgives: Shakespeare: The Merchant of Venice I 2+3, III 3, IV 1, John Galsworthy: Loyalties Act I, The Dickens Reader p. 68-88, Thomas Hardy: Tess of the D'Urberville p. 1-7, 40-47, Arthur Miller: Death of a Salesman p. 82,11-117,6, Hunosø og Mouridsen: Aspects of British Life and Thought p. 69-88, Alving m. fl.: Two Centuries of English Poetry (1967) pp. 14, 24, 28, 30, 40, 55, 63, 117, 118, 135.

2. ns (Quistorff). Afsluttet læsningen af »Animal Farm«. Two Centuries of English Poetry. Shaw: Arms and the Man. The Dickens Reader. Osborne: Look Back In Anger. Saul Bellow: Dangling Man. Brier I-II. Oversættelses- og resumeringsstile.

2. m (Quistorff). Sv. H. Laugesen: English Short Stories. Facts and Fiction II. Salinger: The Catcher In The Rye.

Til eksamen opgives: On England and America: s. 34–52, 61–73, 117–23. Facts and Fiction 1: s. 83–92. English Short Stories: s. 68–79 f. o. Facts and Fiction 2: s. 52–60. The catcher in the Rye: kap. 5 og 22.

1. s (Quistorff). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: On England and America. Orwell: Animal Farm.

Skriftligt arbejde på basis af Briers engelske stiløvelser, K. Berner-Sørensen og P. Riis-Jacobsens: Engelske stiløvelser for 3. realklasse og 1. gymnasieklasse samt: Engelske studentereksamensopgaver. Knud Herløv: Engelsk grammatik.

1. mx (Jäger). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: On England and America. Facts and Fiction. I. R. C. Sherriff: Journey's End. John Steinbeck: The Pearl.

1. my (Quistorff). Th. Mogensen og G. Rosenmeier: A Modern English Omnibus. The Mirror (v. Frode Bisgård). Modern Writers (v. Aage Salling).

3. real (Inger Kiil). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk 5 + øvehefte. Pearl Buck: The Good Earth (Longmans simplified Readers). Billedstile, genfortællinger, oversættelser etc.

Til eksamen opgives: Friis-Hansen og Chr. Nielsen 5: stk. 1, 3, 4 (forfra til s. 37 »Now then ...«), 10, 16, 17, 19, 20, 26.

2. real a (Simonsen). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsens system: Engelsk for anden real, med øvelseshefte. Agatha Christie: The Murder of Roger Ackroyd.

2. real b (Jäger). Ring Hansen og Mouridsen: English of today IV. Agatha Christie: The Murder of Roger Ackroyd.

2. ab, andre fag (Simonsen). R. L. Stevenson: Dr. Jekyll and Mr. Hyde. S. Christensen og G. Rasmussen: Lærebog i skriftlig engelsk for realklassen.

1. real a (Jäger). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsens system. Engelsk 3: F. Anstey: Vice versa. Baroness Ocazy: The Scarlet Pimpernel.

1. real b (Jäger). H. Ring Hansen og F. T. Mouridsen: English of today (III). Engelsk 3 (O. Friis-Hansen og Chr. Nielsens system). F. Anstey: Vice versa.

Tysk.

3. ns (Kiil). Lessing, Schiller, Goethe efter: Deutsche Poesie (v. Hertig og Kristensen), Deutsche Klassiker (v. Branner og Starmose), Goethe: Italienische Reise (v. Hertig) og Schiller: Maria Stuart (v. Jørgen Hendriksen). – Moderne prosa, væsentligst efter Der Spiegel (v. P. V. Larsen), moderne poesi, væsentligst efter ovennævnte digtsamling.

Til eksamen opgives: Goethe: Italienische Reise (Hertig) s. 57–64.23,

82–85, 92.27–96.07, 106–08. Schiller: Maria Stuart I. 4, II. 3, III. 1, 4, IV. 10, V. 7. Fra Spiegel: Seghers: Der Ausflug ... s. 29–44.13. Schnurre: Und Richard ... Gaiser: af Schlußball: Ditta (duplikeret tekst). Deutsche Klassiker: Lessing: Nathan III. 5–7. Deutsche Poesie: II. 1, 2; IV. 1; V. 6, 23; VI. 4; XV. 12, 13, 15, 16. Fra Spiegel: Celan: Todesfuge. Kulturgeschichtliche Lesestücke: 5: Die Reformation. Fra Spiegel: Kästner über das Auswandern.

2. ns (Sørensen). Ring Hansen og Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke. Martin Luther: Dokumente herausgegeben von Appel, Lange Schultz. Goethe: Die Leiden des jungen Werthers. – Texter fra Branner og Stærmosé: Deutsche Klassiker. Digte fra reformations-tiden til Schiller (efter Hertig, Kryger Kristensen, Lange: Deutsche Poesie). Oversættelser, referatstile, »kommenteringsstile«.

2. mn (Kiil). Moderne prosa efter Der Spiegel (v. P. V. Larsen). – Prøver af moderne og ældre poesi efter Deutsche Poesie (v. Hertig og Kristensen). – Kulturhistoriske tekster efter Kulturgeschichtliche Lesestücke (v. Ring Hansen og Stærmosé).

Til eksamen opgives: 1. Fra Nydahl: Deutsche Erzähler der Gegenwart. Böll: Eine Stunde Aufenthalt. 2. Fra Skoleradioens teksthæfter: Th. Mann: Tonio Kröger 1. udsendelse. Brecht: Der kaukasische Kreidekreis. 3. Fra Kulturgeschichtliche Lesestücke: Zweig: Die Welt der Sicherheit. Glaeser: Für Deutschland. 4. Fra Deutsche Poesie: V. 5, 23, XV. 12, 13, 15, 16.

1. s (Kiil). Th. Mann: Tonis erste Ehe. Tekster fra Nydahl: Deutsche Erzähler der Gegenwart og Ring-Hansen og Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke. Enkelte digte fra Deutsche Poesie (v. Hertig og Kristensen). – Oversættelser, genfortællinger og skriftlige referater af læst litteratur. – Systematisk gennemgang af dele af Kaper: Tysk sproglære (v. Houken og Stenbjerre).

3. real (Jäger). Kaj Andresen og Axel Pedersen: Wir lesen weiter 2.

2. real a (Madsen). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 3, Gottfried Keller: Kleider machen Leute. Houken og Stenbjerre: Elementære tyske stiløvelser.

2. real b (Sørensen). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 3. E. Kästner: Die verschwundene Miniatur.

2. real ab, andre fag (Sørensen). Kästner: Drei Männer im Schnee.

1. real a (Kiil). Rossen og Byrith: Deutsch lesen und lernen II.

1. real b (Madsen). C. Hansen-Christensen og Sven Brüel: Tysk 2, Kästner: Drei Männer im Schnee, Houken og Stenbjerre: Elementære tyske stiløvelser.

Fransk.

3. ns (Simonsen). Henriques og Willemoës: Fransk litteratur i udvalg. Hougron: Voyage inutile. Jean Anouilh: Antigone. Jean-Paul Sartre: Les jeux sont faits.

3. mx (K. Kastberg Nielsen). 3 tekster fra *Choix de Contes Modernes* (Giraudoux, Duhamel, Marcel Aymé), *Simenon: Maigret à Vichy*. Sartre: *Les Jeux sont faits*, Henriques & Willemoës: *Fransk litteratur i udvalg*. Grammatik efter N. Chr. Nielsen: *Fransk skolegrammatik*.

3. my (Simonsen). H. Ring Hansen et Poul Husum: *Choix de contes modernes*. *Simenon: Les mémoires de Maigret*.

2. ns (K. Kastberg Nielsen). *Saint-Exupéry: Le petit prince*. Sartre: *L'Engrenage*. Camus: *L'Etranger*. Grammatik som i III mx.

2. mx (Quistorff). Afsluttet læsningen af Aage Grønkjær: *Lærebog i fransk for begyndere*. – *Saint-Exupéry: Le Petit Prince*. – Laugesen: *Lectures Faciles*. – Sten og Hyllested: *Fransk grammatik for gymnasiet*.

2. my (Simonsen). Henriques og Willemoës: *Fransk litteratur i udvalg*. *Simenon: Les vacances de Maigret*.

1. s (Simonsen). Bruun og Roskjær: *Ny fransk for begyndere*. *Saint-Exupéry: Le petit prince*. (Extraits.) Alphonse Daudet: *La chèvre de M. Seguin*, og *Le curé de Cucugnan*, med tilhørende LP.-plader.

1. mx (K. Kastberg Nielsen). Mauger: *Cours de langue I. La Famille Dupont 1–5*.

1. my (Quistorff). Sv. Atke og P. K. Hyllested: *Fransk begynderbog*.

3. real I (K. Kastberg Nielsen). Til eksamen opgives: Atke og Hyllested: *Fransk begynderbog s. 27–43 + s. 61–63*. *La Famille Dupont 1–5*.

3. real II (Quistorff). Aage Grønkjær: *Lærebog i fransk for begyndere: s. 18–78*. – *La famille Dupont* (Skoleradioens teksteftte). Til eksamen: Grønkjær: s. 65–78. *La famille Dupont*.

2. real (Quistorff). Bruun og Roskjær: *Fransk for begyndere*.

Latin.

3. ns. (Kastberg Nielsen). Augustin. Catul. Vergil. Horats. Ovid. Til eksamen opgives: Nielsen og Krarup: p. 69–80, 132–43. Hastrup og Krarup: p. 22–28. Krarup: Catul nr. 2, 3, 4; Vergil nr. 3 (+ 4. ecloga); Horats nr. 3, 5, 9, 10, 11. Ovid nr. 3. Augustin: *Confessiones* p. 13–15 li. 23 – s. 36 li. 10 – s. 37 li. 17 – s. 39 li. 13–34 – s. 64 li. 27 – s. 65 li. 22 – s. 76 li. 6 – s. 77 li. 9 – s. 114 li. 9 – s. 116 li. 9. Cicero: *Hortensius-fragmenterne* nr. 59, 60, 77, 92, 93, 95.

2. ns. (Simonsen). Cicero: *In Verrem*, in *Catilinam I*. Sallust: *De conjuratione Catilinae*; *Cæsars og Catos taler*. Seneca: *De otio*.

1. s. (Simonsen). Cæsar: *De Bello Civili* i udvalg. (H. C. Hynding). T. M. Plautus: *Miles gloriosus*. (Latinske læsehæfter I).

2. real a (Kastberg Nielsen). Hynding: Så læser vi latin.
Til eksamens opgives: stk. 20–31.
2. real b (Lund). Der er læst Kr. Mikkelsen: Latinsk Læsebog, 22. udgave ved Aksel Strehle.
Til eksamen opgives stk. 1 (side 27) – stk. 31 (side 47).

Oldtidskundskab.

3. ns. (Rektor). Platontekster i udvalg ved Foss og Krarup: Apologien, Kriton, Faidon. Græske kunstværker efter Bruhn og Hjortsø: Klassisk kunst og Bundgaard: Den græske kunsts historie.

Til eksamen opgives: Iliaden (i udvalg ved Østergaard), I, II, III, VI. Platon: Apologien, Kriton, Faidon. Kragelund: Græske historikere³ s. 9–27, 63–66, 83–94. Sofokles: Ødipus (v. Garff og Hjortsø). Billeder efter Bruhn og Hjortsø⁶: 5, 7, 9, 10, 18, 19, 21, 24, 26, 38, 42 a-b, 44, 45, 46 a-b, 63, 65, 67, 68, 73–75, 77–80, 90, 91, 114, 119, 122, IV, XVIII, XIX.

3. mx. + y. (Rektor). Som 3. ns. Til eksamen opgives: Iliaden, Apologien, Kriton, Faidon, Græske historikere og billeder som 3. ns. Sofokles: Antigone.

2. ns. (Rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Antigone (ved Niels Møller). Euripides: Hippolytos (Østbøes oversættelse ved Krarup og Karl Nielsen. A. Kragelund: Græske historikere.

2. mx. + y. (Rektor). V. Nielsen: Den græske litteraturs historie. Sofokles: Ødipus (ved Garff og Hjortsø). Euripides: Medea (ved Garff og Hjortsø). A. Kragelund: Græske historikere.

1. s. (Kastberg Nielsen). Iliaden i udvalg. Odysseen (kursorisk).

1. mx. (Rektor). Hertig: Antikkens mytologi. Iliaden i udvalg ved Østergaard. Odysseen i udvalg ved Østergaard.

1. my. (Kastberg Nielsen). Iliaden i udvalg. Odysseen (kursorisk).

Historie.

3. ns. (Høyer). P. Munch: Verdenshistorie 3, ca. 1900–1960, Kierkegaard og Winding: Danmarkshistorie, ca. 1815–1960, Kierkegaard m. fl.: Danmark i dag, Barfod og Kruchow: Danmark under 2. verdenskrig 1–2. Stiesdal: Tønder kirke.

Til eksamen opgives: Før 1900 – Roms historie til 180 p. c. (med visse forbigåelser). Verdenshistorie 1799–1900. Danmarkshistorie 1800–1900. Plinius' Breve: nr. 2, 3, 6, 7–22. Frederik den Store: Kildetekster i udv. side 71–83. Tønder kirke. Efter 1900. Verdenshistorie 1939–1964. Danmarkshistorie 1939–1964. Holt 1: I, 1, 2, 6. II, 1. III, 1, 6, 7, 8. IV, 3. Danmark under 2. verdenskrig: Det tyske Mindretal. Samfundslære: Befolkningen, Familie og Samfund, Sociallovgivning, Borgerrettigheder og -pligter, Regeringen, Folketinget, Skatter, Lov og Ret, Lønmodtagerne.

3. mx. (Høyer). Som 3. ns.

3. my. (Henrichsen). P. Munch: Verdenshist. 3 (1965); Kierkegaard og Winding: Nordens hist. 2 (1965); Kierkegaard m. fl.: Danmark i dag (1966). Tekster: Barfod og Kruchow: Danmark under 2. verdenskrig; billeder fra lærebøgerne, fra Andrup m. fl.: Danmarks-hist. i billeder, billeder fra San Clemente i Rom; ekskursioner: 8-dages studieophold i Rom, Tønder ret.

Til eksamen opgives: Roms historie til 180. Verdenshistorie ca. 1650–1715. Franske revolution og Napoleon 1789–1815. Danmarks-historie 1660–1815. Billeder: etruskisk gravmaleri: Bruhn og Hjortsø, 4. udg. nr. 105, apsis i San Pudenziana i Rom: Fossing m. fl. nr. 162. San Clemente i Rom: bygningshistorie og udsmykning (postkort). Alteret i Sahl kirke: D.-hist. i billeder nr. 74. Tekster: Plinius' Breve. Elin Bach: Ludvig 14.: merkantilisme og udenrigspolitik. Tyskland 1918–39. Verdenshistorie 1933–1950. Danmarkshistorie 1933–1960. Tekster: Barfod og Kruchow: Danmark under 2. verdenskrig: 1. kap. 9, 10, 13, 14, 18, 19, 23, 29, 30, 34. 8. kap. 105–117. 12. kap. 161, 162, 164, 166–169, 171, 173, 175–177, 179–181. Borgerrettigheder og -pligter, regeringen, folketinget, statsstyre, kommunestyre, lov og ret, produktionen, priser og penge, erhvervene, lønmodtagerne, værdien af produktionen, omsætningen m. udlandet, Danmark og markedsdannelse.

2. ns. (Høyer). P. Munch: Verdenshistorie, 2. del, fra ca. 1600–1900, Kierkegaard m. fl.: Nordens historie fra ca. 1600–1900, Th. A. Müller: Frederik II, Billeder, Tønder kirke.

2. mx. (Høyer). som 2. ns.

2. my. (Rektor). P. Munch: Verdenshistorie 2–3 (indtil 1914). Kierkegaard og Winding: Danmarkshistorie 1, ca. 1600–1900. Fussing og Knudsen: Landbruget og bonden i 18. årh. Andrup m. fl.: Danmarks historie i billeder. Lejrskole på Bornholm.

1. s. (Henrichsen). P. Munch: Verdenshistorie 1 til ca. 1600; Kierkegaard og Winding: Nordens historie til ca. 1500; tekster: Plinius' Breve; billeder: Andrup m. fl.: Danmarkshistorie i billeder, Bruhn og Hjortsø: Klassisk kunst 4. udg., Fossing m. fl.: Billeder til oldtidens historie og kultur, egne billeder; elevforedrag.

1. mx. (Høyer). P. Munch: Verdenshistorie 1 til ca. 1600, Kierkegaard m. fl.: Nordens historie til ca. 1600, Plinius' breve. Billeder fra Danmarks historie i billeder.

1. my. (Rektor). P. Munch: Verdenshistorie 1. Kierkegaard og Winding: Nordens historie 1 til o. 1600. Tekster: Den yngre Plinius' Brevveksling. Middelalderlige historieskrivere (ved K. F. Plesner). Billedstof efter lærebøgerne samt efter Andrup, Ilsø og Nørlund: Danmarks historie i billeder.

3. real (Henrichsen). Kierkegaard og Lomholt Thomsen: Historie for realafd. 3, Kierkegaard m. fl.: Borger og Samfund.

Til eksamen opgives: Kierkegaard og Lomholt Thomsen: Historie for realafd. 3. s. 50–70, s. 71–80, s. 82–86, s. 103–131, s. 132–146, s. 193–204, s. 254–264. Kierkegaard m. fl.: Borger og Samfund: Ægte-

skab, børn og unge, familieproblemer, separation og skilsmisse, retten til at arve, befolkningen, landbrug, industri, handel, banker, kreditforeninger, aktieselskaber, arbejdernes stilling i samfundet, tryk-
hed mod nød, Danmarks styre (m. enkelte overspringelser), borger-
rettigheder og -pligter, lov og ret, skatter og afgifter.

2. real a (Henrichsen). Hans Otto Jensen: Verdenshistorie 2, ca. 1600-ud.

2. real b (Høyer). Hans Otto Jensen: Historie 2, verdenshistorie.

1. real a + b (Rektor). Hans Otto Jensen: Historie 1, verdens-
historie.

Biologi.

3. ns. (Christensen). Anders Munk: Biologi for sprogligt gymna-
sium.

3. mf. (Valeur). Anders Munk: Biologi for det matematiske gym-
nasium (1964).

3. mn. (Christensen). Anders Munk: Biologi for matematisk gym-
nasium. John Graae: Biokemi for gymnasiet. Øvelser efter John Graae:
Opgaver og øvelser i biokemi med undtagelse af syntese af glycin og
erstatning af protein titrerkurve med glycins titrerkurve. Speciale:
Dyriske parasitter hos mennesket.

2. mn. (Valeur). Anders Munk: Biologi for det matematiske gym-
nasium, forfra til Sanserne. J. Graae: Biokemi, forfra til Vitaminer.

3. real a (Valeur). Mogens B. Lange og Ingolf Leth: Biologi for
realafdelingen 2. Til eksamen opgives det læste.

3. real b (Christensen). Lange og Leth: Biologi 2. Til eksamen op-
gives det læste.

2. real a (Christensen). Lange og Leth: Biologi for realafdelingen
1: Fra Skoven til Hvirveldyr, fra Heden til Ukrudt. Stockmarr og
Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen: Mennesket. Botanik efter
Baltzer, Lange, Ursing: Illustreret Flora.

2. real b (Valeur). Asger Dragsholt og Vagn Frederiksen: Planter
og dyr 3 i uddrag. Alb. Stockmarr og I. O. Bøving-Petersen: Zoo-
logi for mellemskolen 2: Mennesket.

1. real a (Valeur). Asger Dragsholt, Vagn Frederiksen og Henning
Nielsen: Planter og dyr 1 i uddrag.

1. real b (Christensen). Lange og Leth: Biologi for realafdelingen
1: Havet, Husdyr, Padder, Krybdyr, Insekter, Botanik efter Baltzer,
Lange, Ursing: Illustreret Flora.

Geografi.

3. mn. (Valeur). 1.emne: Geografi og Samfund. Axel Schou: Geo-

grafi og Samfund. Supplerende materiale vedrørende Albertslund og Tønder. 2. emne: Danmarks Kulturgeografi. Viggo Hansen: Danmarks Kulturgeografi. Supplerende materiale vedrørende Danmarks befolkning. Landøkonomisk Oversigt 1968.

2. ns. (Valeur). W. F. Hellner: Geografi for det sproglige gymnasium. Fra Klima og plantebælter og bogen ud. Ekskursion til Bornholm og det østlige Sønderjylland. Til eksamen opgives efter den benyttede bog.

2. mx. (Valeur). Martin O. Nielsen og Carl Tscherning: Geografi for det matematiske gymnasium 1: fra Geografi og bogen ud; 2. Ekskursion til Bornholm og det østlige Sønderjylland. Til eksamen opgives efter de benyttede bøger. Valgfrit emne: det sydligste Englands geografi.

2. my. (Christensen). Martin O. Nielsen, Carl Tscherning: Geografi for det matematiske gymnasium. Valgfrit emne: Italien. Verdens handelsvare: Hvede. Lejrskole på Bornholm og ekskursion til det østlige Sønderjylland.

1. s. (Valeur). W. F. Hellner: Geografi for sprogligt gymnasium. Ekskursion til det østlige Sønderjylland. Til eksamen opgives efter den benyttede bog.

3. real (Christensen). Werner Larsen, Aage Aagesen og Axel Schou: Geografi for 3. real (1963). Til eksamen opgives: Danmark og Italien.

2. real a. (Valeur). J. Humlum: Geografi for realafdelingen 2.

2. real b. (Christensen). J. Humlum: Geografi for realafdelingen 2.

1. real a. (Christensen). Werner Larsen og Merete Rentsch: Geografi for 1. real.

1. real b. (Valeur). Werner Larsen og Merete Rentsch: Geografi for 1. real. 4 cm-kort.

Fysik og kemi.

3. mf. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik 3 og kemi 2 fra side 114 og bogen ud. Til eksamen opgives: Fysik 1 s. 16-30; 37-41; 57-61; 77-94; 120-124. Fysik 2 s. 33-65; 68-88; 98-111; 116-136; 142-147. Fysik 3 Tillæg s. 21-23; 26-31. Fysik 3 s. 88-96; 103-107; 109-110; 160-166; 167-169; 190-194; 196-201. Fysiske øvelser: Vands kogepunkt; Lufttermometer; Temperaturkoefficient; Daniell's element; Brydning i glas; Spektrometer; pH-meter; Harm. svingninger; Fysisk pendul; Joules lov; Nernst's love; Gauss' hovedstilling; Vekselstrøm; Bestemmelse af $\frac{e}{m}$; Diode og triode. Kemi 1 s. 54-101; Kemi 2 s. 12-22; 27-30; 31-33; 41-51; 53-69; 86-121; 139-143; 163-170; 189-199.

3. mn. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen: Fysik 3 B og Kemi 2 fra s. 114 og bogen ud. Til eksamen opgives:

Fysik 1 s. 16–30; 37–41; 79–92; 122–124. Fysik 2B s. 24–57; 80–87; 99–104; Fysik 3 B s. 13–20; s. 34–38; 76–98. Fysiske øvelser: Lufttermometer. Luftens massefylde; Ohms lov; Temperaturkoefficient; Daniell's element Mekanisk varmeækvivalent; Harn. svingninger. Fysisk pendul; Mat. pendul; Gauss' hovedstilling; Bølgelængdebestemmelse, Radioaktivitet. Kemi 1 s. 54–101; Kemi 2 s. 12–22; 27–30; 31–33; 41–51; 53–69; 86–121; 139–143; 163–170; 189–199.

2. mf. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær Hansen. Fysik A 2 for gymnasiet. Kemi 2 for gymnasiet s. 9–114.

2. mn. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen Fysik B 2 for gymnasiet. Kemi 2 for gymnasiet s. 9–114.

1. mx. + y. (Jutta Christensen). Andersen, Bostrup, Halkjær, Hansen. Fysik 1 for gymnasiet. Kemi 1 for gymnasiet.

3. real a. (Valeur). Frode Hjerting, Frode Andersen og Hans Voldby: Den ny naturlære 3. Overspringelser til eksamen: »Sammenhæng mellem mekanisk energi og varme«, »Ensretning af vekselstrøm«, »Vekselstrømsmotor«, »Tykkelsen af et olielag på en vandoverflade« og »Atomets størrelse«.

3. real b. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 3. Til eksamen opgives det læste.

2. real a (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2: fra Elektrisk strøm i en ledning og bogen ud.

2. real b. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2, Kemi, Elektricitetslære.

1. real a. (Christensen). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2, Mekanisk fysik, Lydlære, Lyslære.

1. real b. (Valeur). F. Hjerting, F. Andersen og H. Voldby: Den ny naturlære 2: forfra til »Elektrisk strøm i en ledning«.

Matematik og regning.

3. mf. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik IV. Emnerne, der behandles i bind III, er gennemgået efter noter. Erlang: Fircifrede logaritmetavler C.

Til eksamen opgives: I₆: side 11–16, 19–33, 164–171, 174–178, 186–198, 205–209, 245–272, 288–296. II₆: side 33–35, 47–118, 130–137, 159–185. III₅: side 2–7, 31–39, 45–69. IV₅: side 18–24, 60–81, 84–97. V₃: side 29–44, 57–73, 88–94.

3. mn. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik IV. Kristensen og Rindung: Sandsynlighedsregning.

Til eksamen opgives: I₆: side 11–16, 19–31, 164–171, 174–178, 186–198, 205–209, 245–272, 288–296. II₆: side 33–35, 47–118, 159–185. IV side 93–97. Sandsynlighedsregning side 1–13, 18–38.

2. ns. (Ejrnæs). Forsøgstekst II, 1967. Til eksamen opgives: Forsøgstekst I: §§ 1–11, 14, 22, 24–25. Forsøgstekst II: §§ 1–11, 13–16, 21–28.

2. mf. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik II og V.

2. mn. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik II.

1. s. (Ejrnæs). Bülow m. fl.: Matematik f. sprogligt gymnasium 1.

1. mx. + 1. my. (Ejrnæs). Kristensen og Rindung: Matematik I (2. udg.).

3. real. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 3. realklasse. Emnelæsning: Lineær programmering delvis efter Risom Pedersen og Nygaard: Emnelæsning for 3. real, hft. 3.

2. real a. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 2. realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i 1. og 2. real. Til eksamen opgives § 82 og bogen ud.

2. real b. (Jutta Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 2. realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i 1. og 2. real. Til eksamen opgives § 82 og bogen ud.

1. real a + b. (Karlo Christensen). Christensen, Larsen og Ejrnæs: Regning og aritmetik i 1. realklasse. Christensen, Larsen og Ejrnæs: Geometri i 1. og 2. real, til § 88.

Sang og musik.

Gymnasiet: Enstemmige sange, kanons, flerstemmige korsatser efter bl. a. Sang og spil, Chorus I-II og IV. Musikgennemgang: 1. g: Grundlæggende instrumentkendskab og musikformer. Wienerklassik som hovedperiode. 2. g: Barok og Romantik. 3. g: Moderne musik.

1. real: Enstemmige sange, kanons samt musikgennemgang.

Bogføring.

3. real. (Børsting-Andersen). Øvelser i daglige posteringer med overførsel til hovedbog. Eksempler på reskontroføring. Hovedbogsafslutning og i forbindelse hermed opstilling af status og driftsregnskab.

Desuden gennemgang af og opgaver i elementær regnskabsanalyse af status og driftsregnskab.

Maskinskrivning.

5 af eleverne i 3. realklasse er undervist på Tønder kommuneskole af overlærer Thygesen. Der er undervist i samme pensum, som kræves til handelsmedhjælpereksamen. Eleverne har altså blandt andet lært opstilling af almindelige forretningsbreve, faktura og udskrift på konvolutter.

Formning.

1. real a + b. (Refslund). Har i tidsrummet aug. sept. været beskæftiget med billedmageri, hvori indgik farve-, form- og kompositions-lære. Som materiale er brugt Sakura og Neocolor m. m. I okt., nov., dec. overtog keramikeren Sørensen, Ballum, formningstimerne med emnet keramik. Efter juleferien gik vi igen i gang med billedmageriet, med emner som collage-lyrik, grafik-lyrik. En præsentation af vor bys og egns rige folkekunst gennem bånd og lysbilleder (Broby-Johansen) er indgået i formningstimerne med den hensigt at stimulere udtrykkene i billedmageriet. Et besøg på museet blev hovedsageligt koncentreret om Nolde-billederne.

2. real a + b (Refslund). Der har været arbejdet med lay-out, bogstavformning. Okt., nov., dec. er der ved keramikeren Sørensen blevet fremstillet keramik. Efter juleferien gik vi i gang med skulpturel udformning af gasbeton og molérsten.

I 2. + 3. g's valgfri formningstimer er der forsøgsvis arbejdet med grafik i forskellige sværhedsgrader, begyndende med linoleumsnit. Træsnit, raderinger (kold nål, blød og hård grund). Ætsning og Akvatinter. Materialer: Linoleum, birkefiner, metalplader, div. sværter, japan- og rispapir og van gelder zoonen.

Gymnastik og anden sport.

Pigerne. (Henrichsen). Gymnastik, boldspil: langbold, volleyball, basketball, svømning. Svømmeprøver for piger: livredderprøven: Elke Schneider, 1. b, Birte Madsen, 1. b. Frisvømmerprøver: Karen Jensen, 2. b. Marian Petersen, 2. b, Solvejg Falkenberg, 2. b, Ingrid Thstrup, 1. b.

Drengene. (Høyer). Gymnastik, svømning, boldspil, atletik. Svømmeprøver for drenge: Livredderprøven: Birger Ib Jensen, 2. g, Henrik Fahrenheit, 2. g, Bjarne B. Nielsen, 2. g.

Frisvømmerprøven: Torben Korsgaard Pedersen, 1. real, Christian Troelsen, 1. real, Kai Jensen, 1. real, Carsten Hammershøj, 1. real.

Geerth Pedersen, 2. real, Thomas Løkke, 2. real, Niels Hansen, 2. real, Niels Sørensen, 2. real, Bjarne Jacobsen, 2. real, Torben Fahrenheit, 2. real, Ib Laursen, 2. real, Mogens Marcussen, 2. real, Hans H. Sørensen, 2. real, Johannes Mortensen, 2. real, Stig von Lengern Tranberg, 2. real, Per Jensen, 2. g, Jørn Hansen, 2. g.

Fritidssport.

Der har i sommerhalvåret og i ferien været frivillig svømning, ligesom der har været frivillig gymnastik og boldspil i 2 ugentlige timer.

Frivillig sang og musik.

Der har været stor kor-aktivitet med pige- og gymnasiekor hver 1 time ugentlig. Ang. deltagelse i arrangementer, se »Af skolens dagbog«.

Botanisk Have.

Skolens botaniske have er benyttet af samtlige klasser, især 1. og 2. realklasse.

Kunst på arbejdspladsen.

Skolen har fra denne forening haft 1 udstilling »Portræt- og figur-billeder i grafik og skulptur«.

16 grafiske arbejder og 2 statuer.

Udstillingen var repræsenteret af 18 kendte kunstnere, der alle havde mennesket som emne. Da foreningen har erfaret en interesse for at få oplyst, hvad grafik egentlig er, fulgte der en beskrivelse med af de forskellige teknikker. Det var i sig selv en god ting, idet man på skolen i 1. reals formningstimer og 2-3 g's valgfri formningstimer har været beskæftiget med nogle former for grafik. Forhåbentlig har skolens elever ved at se de udstillede arbejder så ofte som muligt, fået indtryk af, at der ligger en forfinet og kompliceret teknik bag de personligt prægede grafiske arbejder. »Learning by doing« metoden som bl. a. praktiseres i formning er en af vejene til efter evne og lyst, at give sig i lag med billedmageri, men også den vej, der går over det at se originalværker af kendte og eksperimenterende kunstnere er stimulerende for aktiviteten på de creative områder. Derfor kan vi ikke påskønne nok at vi hører til de skoler, der er så heldige at være medlem af en god kunstforening.

Lilly Refslund.

»FAKLEN«

Foreningen for realister og gymnasiaster.

Faklen har i år haft følgende foredrag: Sven Milthers: Studenterdemonstrationer; Iboen Okaye: Den aktuelle situation i Nigeria; stud. theol. Niels H. Arendt: Peter Seeberg og hans værker; Stud. mag. Bjarne Troelsen: Fredmanns epistler; maler B. Wilhelm Petersen: Kunstens væsen – og har vist de tre film: Darling, Silkehed og Pante-låneren.

J. K. N.

Danmarks kristelige gymnasiastbevægelse.

Den tilbagegang, der har præget D.K.G.s arbejde i Tønder det sidste par år, er fortsat i år. Studiekredsen gik ind i januar, da den efterhånden fik karakter af at være en vrøvleklub. Der blev dog læst to bøger, nemlig Peter Seebergs »Fugls Føde« og C. S. Lewis' »Fra Helvedes blækhus«. Fugls Føde afsluttedes med en teach-in om Seeberg ved Niels Henrik Arendt. Deltagerantallet i studiekredsen har svinget mellem 20 og 8. Studiekredsen vil blive forsøgt genoplivet næste år.

Gymnasiastlejrene er blevet dårligt besøgt. Der var én på efterårslejren og 2 på julelejren (mens dette skrives, er påskelejren endnu ikke afholdt).

Næste års tillidsmand bliver Bent Arendt.

Poul Arendt.

»Tohu Wa Bohu«.

Skolens elevblad »Tohu Wa Bohu« er i det forløbne år udkommet ret regelmæssigt en gang om måneden. Økonomisk er kursen blevet stabiliseret siden sidste års uheld. Dette skyldes både annoncørernes velvillighed og det, at næsten alle elever køber bladet. Endvidere er trykningen blevet i de faste rammer, som man fik lagt sidste år. Bladet trykkes hos »Offseta« i Rønde, hvor iøvrigt mange andre af landets skoleblade bliver trykt, bedre og billigere kan det næppe heller gøres. Den siddende redaktion, som trådte til ved årsskiftet, har overtaget den forrige system med at danne et redaktionsråd, hvor

man skiftes til at være ansvarshavende. Hvad indholdet angår forholdet det sig som tidligere; nemlig sådan, at det består af ting, som måtte interessere eleverne og ting, som det ingen skade var til, at eleverne interesserede sig for. TWB har som sædvanlig afholdt sin årlige »Silver Cup« boldspilturnering.

Torben Vestergaard.

Elevråd.

I året 68/69 bestod elevrådet af: Hanne Granum Jensen, 1. a (næstformand), Niels Børsting Andersen, 1. b, Bente Bork Petersen, 2. a, Dorthe Petersen, 2. b, Boye Konstmann, 3. r, Bendt Arendt, 1. ns, Inga Jørgensen, 1. mx, Kjeld Kristensen, 1. my, Margit Knudsen, 2. ns (sekretær), Christian Thorsen, 2. mx, Steen Autzen, 2. my, Anne Michaelsen, 3. ns (næstformand), Bjørn Ullergaard-Hansen, 3. mx (formand), Karsten Toft, 3. my (regionsrepræsentant).

Af bemærkelsesværdige ting, som er sket inden for elevrådsarbejdet, kan følgende nævnes:

På foranledning af de i september (1968) udsendte »Vejledende bestemmelser for elevråd« er der dannet et samarbejdsudvalg bestående af 3 lærere og 3 elever med rektor som formand: Rektor H. O. Jensen, lektor O. Høyer, adjunkt K. Kastberg, gym.lærer K. Christensen, Peter Jepsen (1. my), Anne Michaelsen (3. ns), Bjørn Ullergaard-H. (3 mx).

På foranledning af de vejledende bestemmelser blev der i Odense afholdt et orienterende møde (arrangeret af D.G.S.) den 14.-15. sept. 1968, hvor elevrådet var repræsenteret med 2 elever.

Den 23. okt. 1968 blev der i en fællestid arrangeret et foredrag af D.G.S.-formanden Hans Schiønnemann specielt lagt an på den netop aktuelle debat om en eventuel indførelse af elevrådsafgift.

Den 20. dec. 1968 afholdtes en »Hjælp Biafra«-dag, hvor eleverne ialt opnåede at indtjene et beløb på 8030,75 kr.

2 elever har i år overværet fordelingen af undervisningsministeriets stipendiebeløb.

En forhandling mellem rektor og lektor Kiil og undertegnede har resulteret i en ny biblioteksordning.

Kommunikationsordningen mellem elevråd og elever er blevet forbedret, idet der efter hvert elevrådsmøde gives referat, skriftligt ved opslag og mundtligt ved klasserepræsentanterne i en undervisningstime.

Ved ER-69 (Rødovre Statsskole, 15-18/2-69) var 2 repræsentanter fra T.S., Margit Knudsen (2. ns) og undertegnede, og der kan i den forbindelse nævnes, at en ny D.G.S.-medlemsordning er blevet vedtaget (en kombination af individuelt og kollektivt medlemskab).

Ved det årlige maskeradebal (arrangeret d. 1/3 af elevrådet) opnåedes et overskud på ca. 600 kr., men da elevrådet i årets løb har kørt med et meget stramt budget, og da der blev underskud i kassen ved ER-69 (÷ 244 kr.), påtænkes det at overgive det resterende beløb til næste års elevråd.

Til sidst men ikke mindst noget af en radikal ændring: toiletpapiret er blevet udskiftet (d.v.s. toiletterne er nu forsynet med crepe-papir).

Bjørn Ullergaard-Hansen.

Biblioteket.

Fra 1. april 1968 til 31. marts 1969: 151 lånere, 952 udlån.

Bogordning.

Lærebøger, atlas, leksika m. v. stilles til rådighed for eleverne som lån. Eleven er økonomisk ansvarlig for de lånte bøger, og eventuel mishandling vil medføre erstatningskrav. Bøgerne skal være forsynet med et solidt omslag, og eleven skal notere sit navn på titelbladet. Der må ikke i øvrigt noteres eller skrives til uden lærerens anvisning. Stilebøger, kladdehæfter, tegneblokke og glosehæfter stilles til rådighed for eleverne efter skolens og faglærerens skøn.

Skolelægens beretning for skoleåret 1968-69.

Antal elever: 249, henvist til læge: 16, ikke koppevaccinerede: 0, ikke difterivacc.: 5, ikke poliovacc.: 3, tuberkulinpositiv efter inf.: 1, calmettevacc. før skoletiden: 147, calmettevacc. i skoletiden: 93, tub.neg., ikke calmettevacc.: 6, asthma: 2, epilepsi el. epilept. ækvivalenter: 2, pareser efter polio: 1, funktionelle nervelidelser, nyerkendt: 1, funktionelle nervelidelser, ialt: 18, nedsat hørelse, nyerkendt: 3, nedsat hørelse, ialt: 27, diabetes: 1, andre kroniske, sygelige tilstande: 2, holdningsfejl, rygglidelser: 15, udpræget platfodet: 4, fodsvamp, fodvorter: 1, anmeldt til revalidering: 1.

Tønder, april 1969.

E. Dahl.

Erhvervsorientering.

Af erhvervsorienterende arrangementer kan nævnes: 1) Studieorienteringsdag for hele 3. g i Aarhus, Odense, Aalborg. 2) Studieorientering for 2. og 3. g ved erhvervsvejlederen og 7 studievejledere fra de højere læreanstalter. 3) Bordmøde for 2. og 3. real på »Tønderhus«, hvor ca. 40 forskellige erhverv og uddannelser var repræsenteret. 4) For første gang udsendtes elever fra 3. real i erhvervspraktik. 18 af skolens elever deltog i efterårsferien i erhvervspraktikken.

Eleverne har desuden været meget flittige lånere af studie- og erhvervs materiale.

Gaver.

Skolen har i årets løb modtaget boggaver fra flg. institutioner: Alliance Française, Den amerikanske Ambassade, Niels Bohrs Institut, Institut Française, Det tyske konsulat, Gyldendal, Munksgaard. Foreningen Norden, Teknisk Forlag, Tønder Statsskoles elevforening samt byens boghandlere.

Stipendier og bogpræmier.

Undervisningsministeriets stipendiebeløb for 1968/69 (850 kr.) tildelte af rektor efter skolerådets indstilling Poul Arcndt 3. ns. med 350 kr. (oplagspenge); Arne Ryge Petersen 1 mx. 300 kr. og Solveig Sommer 3. real, 200 kr.

Rektor Randrups gave på 300 kr. tildelte Jørgen Henriksen 3 mx.

Af Ungdommens Uddannelsesfond stilledes 14.056.000 kr. til rådighed for elever i gymnasieskolernes gymnasieklasser og på statsanerkendte studenterkursus. Tønder Statsskole fik tildelt 74.950 kr., der efter ansøgning blev fordelt mellem 50 elever.

Ved juleafslutningen overrakte rektor lærerkollegiets bogpræmie til Bjørn Ullergaard-Hansen 3mx.

Carl August Sørensens mindelegat på 1000 kr. blev ved årsafslut-

ningen tildelt Niels Henrik Arendt 3. ns. og Carl Carstensen 3. ns. med 500 kr. hver.

Det sønderjyske Fonds Tønder Studenterlegat blev tildelt Henrik Svane med 250 kr., Alex Børsen Nielsen 500 kr., Svend Andersen 250 kr., Ole Stougaard Pedersen 250 kr. og Hans Jørgen Lassen 250 kr.

Bogpræmier tildeltes ved årsafslutningen følgende elever: Eigil Marcussen, Annelone Tonnesen, Inger Winther-Rasmussen, Carl Carstensen (alle 3. ns.), Mogens Terp Paulsen, Gustav Rothe, Alex Børsen Nielsen, Berth Larsen (alle 3. mf.), Inger Christiansen, Annemarie Antonius (begge 2. ns), Flemming Poulsen 2. my, Jørgen Henriksen 2. mx, Dagny Nielsen 1. s, Annelise Holm 1. mx, Søren Antonius 1. my, Arne Skjoldager, Annemarie Mortensen, Hans Paulsen Hansen og Henning Lauritzen (alle 3. real), Philip Gottlieb 2. a, Inga Jørgensen 2. b, Ole Christensen 1. a, Anne Jepsen 1. b.

Elevforeningens bogpræmie blev tildelt Preben Dømgård Sørensen 2. b.

Tønder Statsskoles Hjælpefond

har i år modtaget bidrag fra forældrekredsen, Tønder amtsråd, Tønder kommune, Abild sogneråd, Brede sogneråd, Burkal sogneråd, Døstrup sogneråd, Emmerlev sogneråd, Hostrup sogneråd, Højer byråd, Højst sogneråd, Løgumkloster byråd, Møgeltønder sogneråd samt byens pengeinstitutter.

Vi er taknemlige for de modtagne beløb, som sætter os i stand til at gøre deltagelsen i ekskursioner, lejrskoler og sang- og sportsstævner økonomisk overkommelig for hjemmenene.

Af skolens dagbog

1968:

22. maj: 2. nm. på ekspursion til forsøgsstationen i St. Jyndeved under ledelse af lektor Finn Christensen.

23.-26. maj: 1. g. deltog i Gymnasieskolernes 19. gymnastik- og idrætsstævne i Holstebro under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Otto Høyer. I fodbold besejrede vi Danmarksgades skole, Holstebro, med 3-1 og Herning Gymnasium med 3-2 (efter straffesparkskonkurrence). I volleyball tabte pigeholdet til Fredericia Gymnasium med 1-2 og til Roskilde Katedralskole, ligeledes med 1-2.

8. juni: Skolens kor medvirkede ved årsmødet i Bredsted.

22. juni: Ved translokationen havde vi også i år den glæde at se rektor Randrup og frue.

12. august: Skolen begynder igen efter sommerferien.

24. august: Skolens fødselsdag fejredes med de traditionelle konkurrencer og boldkampe mellem tidligere og nuværende elever. Såvel fodbold- som håndboldkampen endte uafgjort med henholdsvis 4-4 og 9-9. I pigernes volleyballkamp sejrede de gamle elever med 14-16, 15-11, 15-3. Præmierne for god og sportslig optræden på boldbanen tildeles Lene Marcussen, 2. s, og Steen Autzen, 2. y.

28. august: Skolens fodboldhold spillede mod Statsseminariet, der vandt 6-2.

2. september: Indledende boldkampe til regionsstævnet. Vi spillede ude mod Ribe Katedralskole, der vandt fodboldkampen med 2-0 og pigenkampen i volleyball med 15-5, 17-15.

9. september: Skolens fodboldhold spillede mod Tønder Kommuneskole. Vi vandt 4-0.

10. september: Idrætsstævne for skolerne i Tønder by. Statsskolens realafdeling deltog.

11. september: Skolens håndboldhold spillede mod Tønder Kommuneskole. Vi vandt 8-5.

12. september: Skoleskovtur til Skamlingsbanken. Lektor Otto Høyer fortalte om stedets historie. Skovtursarrangementet var tilrettelagt af lektor Ejrnæs, lektor Kastberg Nielsen og adjunkt Valeur.

13. september: Skolens håndboldhold spillede hjemme mod Sønderborg Statsskole, der vandt 6-4.

14.-21. september: 2. real på Den nordiske Lejrskole ved Hillerød under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Finn Christensen.

18. september: De sønderjyske gymnasieskolers regionsstævne afholdtes i Haderslev. I drengesport blev Tønder Statsskole nr. 5 i såvel gruppe I som i gruppe III. I langbold blev vore piger besejret af Haderslev med 32-19.

23.-28. september: 2. g. på historisk-geologisk ekskursion til Bornholm under ledelse af lektor Otto Høyer og adjunkt Valeur.

7. oktober: 1. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

12.-21. oktober: 3. g. på studierejse til Rom under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Otto Høyer.

24. oktober: I anledning af FN-dagen talte rektor ved morgensangen om vilkårene for det internationale fredsarbejde.

18. november: Ved morgensangen talte rektor om lektor Rosenkjærs betydning for Tønder Statsskole og for landsdelen. Der var blomster ved mindepladen fra rektor Randerup og frue. Rosenkjærs mindelegat tildeltes fru Misse Petersen, Møgeltønder, og fru Anne Grethe Cornelsen, St. Jyndeved.

19. november: 3. g. til »studieorienteringsdag« i Århus under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

3. december: Stud. scient. Hans Ingolf Nielsen, student fra Tønder Statsskole 1967, fik af Hendes Majestæt Dronningen overrakt Ingrid-Fondets rejsestipendium for 1968.

8. december: Radioudsendelse med pigekoret: »Sønderjylland lægger ud«.

19. december: Skolefest med bal og skolekomedie på Tønderhus. 2. g's elever opførte Bertolt Brecht's »Fru Carrars geværer« i lektor Otto Høyers iscenesættelse.

20. december: Alle skolens elever deltog i Biafraindsamlingen. Der indkom i alt 8.030,75 kr.

21. december: Juleafslutning i festsalen. Pastor Rud. Arendt holdt juletalet. Pigekoret sang under ledelse af gymnasielærer Karlo Christensen.

1969:

23. januar: 1. real til skolekoncert i Tønderhallen (Sønderjyllands Symfoniorkester).

29. januar: Studieorientering for 2. og 3. g under medvirken af et hold studerende fra Århus udsendt af arbejdsdirektoratet, samt erhvervsvejleder fru Hammershøj og gymnasielærer Karlo Christensen.

8.-11. marts: 3. real på ekskursion til København under ledelse af lektor Quistorff og adjunkt Valeur.

15. marts: Skuespiller Finn Lange, Nasjonalteatret i Oslo, læste op af Knut Hamsun for gymnasiet og 3. real.

25. marts: Gymnasiekoret deltog i Frihedshallen, Sønderborg, i opførelsen af Haydns »Pauke-Messe« i samarbejde med de øvrige syd- og sønderjyske gymnasiekor og Sønderjyllands Symfoniorkester.

26. marts: »Pauke-Messen« opførtes i Tønderhallen.

27. marts: »Pauke-Messen« opførtes i K.I.F.-hallen, Kolding.

15. april: Ved en sammenkomst på lærerværelset blev pedel Hans Hansen hyldet i anledning af, at han havde været ansat ved Tønder Statsskole i 25 år.

17. april: 3. mx + y til domsmandssag i underretten.

18. april: Skolens årlige gymnastikopvisning under ledelse af lektor, frk. Henrichsen og lektor Otto Høyer. Pokalen for den bedste præstation blandt pigerne blev vundet af

Ankatrien Roost, 3. s, mens Erik Ravn, 3. mx, udpegedes til dagens bedste mandlige gymnast.

21. april: 3. real overværede en domsmandssag i underretten.

22. april: 2. mx + y på geologisk ekskursion under ledelse af lektor Finn Christensen.

I skoleårets løb har følgende fagkonsulenter besøgt skolen: lektor E. Bartholdy i engelsk. Desuden har skolen haft besøg af rejselektorerne Harold Young i engelsk og dr. Johannes Jensen i tysk.

De mundtlige prøver ved de afsluttende eksaminer og årsprøverne er offentlige. Til at overvære disse samt translokationen, som afholdes lørdag den 21. juni kl. 10, indbydes forældre og andre, der har interesse for skolen. Til translokationen møder eleverne kl. 9,40.

Det nye skoleår begynder mandag den 11. august kl. 10,30. Skolesangbogen medbringes.

Tønder Statsskole, den 24. april 1969.

Hans Otto Jensen.

Karakterskala

Ifølge undervisningsministeriets bekendtgørelse af 4. februar 1963 skal enhver bedømmelse af eleverne i realafdelingen og gymnasiet udtrykkes ved en af følgende karakterer: 13, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 3, 0.

Om anvendelsen af de enkelte karakterer gælder følgende

13: Gives for den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.

11: Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.

10: Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.

9: Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.

8: Gives for den middelhøje præstation.

7: Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.

- 6: Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.
- 5: Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
- 3: Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
- 0: Gives for den helt uantagelige præstation.

For at bestå realeksamen eller studentereksamen kræves, at summen af samtlige karakterer er mindst 5,5 gange karakterernes antal, og at summen af de to laveste karakterer plus gennemsnittet af de øvrige karakterer er mindst 13.

Eksamen er kun bestået, hvis dette krav er opfyldt såvel for årskaraktererne som for eksamenskaraktererne.

Ferier og fridage i skoleåret 1969/70

Sommerferie: mandag den 23. juni – lørdag den 9. august.

Månedsslov: mandag den 15. september.

Oktoberferie: mandag den 20. oktober – lørdag den 25. oktober.

Månedsslov: lørdag den 15. november.

Juleferie: mandag den 22. december 1969 – lørdag den 3. januar 1970.

Fastelavnsferie: mandag den 9. februar.

Kongens fødselsdag: onsdag den 11. marts.

Påskeferie: onsdag den 25. marts – tirsdag den 31. marts.

Fridag som erstatning for Dronningens fødselsdag: onsdag den 1. april.

Bededagsferie: fredag den 24. april – lørdag den 25. april.

Kristi himmelfartsdag: torsdag den 7. maj.

Pinseferie: lørdag den 16. maj – tirsdag den 19. maj.

Grundlovsdag: fredag den 5. juni.

Sommerferie: mandag den 22. juni – lørdag den 8. august.

Ved ferierne er begge de nævnte dage medregnet.

Af skolens ordensregler

1. Eleverne skal møde rettidigt om morgenen. De, der uden egen skyld kommer for sent, må senest næste morgen medbringe skriftlig forklaring fra hjemmet.

2. Enhver, der ønsker at cykle til skolen, må henvende sig til den inspektionshavende lærer om plads til cyklen. Kun elever med *længere* skolevej kan forvente at få cykelplads. Skolen kan ikke påtage sig ansvaret for, at cykler forbyttes eller bortkommer på skolen.

3. I frikvartererne skal eleverne opholde sig på legepladsen. Kun elever, der har tilladelse dertil, må blive i klassen, og drejer det sig om længere tid, f. eks. en uge eller derudover, må hjemmet skriftligt anmode rektor derom. Ingen elev må forlade skolens grund i frikvarteret uden tilladelse af rektor eller legepladsinspektøren.

4. Alle skolesager skal være mærket med tydeligt navn.

5. For glemte sager har skolen intet ansvar.

6. Uvedkommende ting må ikke medbringes; penge, ure og andre værdigenstande må ikke efterlades i overtøj, mapper eller pulte. Medbringer en elev penge hjemmefra for at besørge indkøb, bør de straks afleveres til en af de inspektionshavende lærere. Indsamlinger finder kun sted med rektors tilladelse.

7. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens inventar vil blive forlangt erstattet, og enhver elev er ansvarlig for sin plads i klassen.

8. Skriftlig meddelelse fra hjemmet skal medbringes, når en elev af en eller anden grund ikke har kunnet udføre sit hjemmearbejde.

9. Bortset fra ferier og fridage har skolens elever *ubetinget mødepligt*. Lovlig forsømmelsesgrund er kun sygdom. Elever, der har været syge eller af anden grund *uforudset* har måttet forsømme skolen, skal, når de igen møder, medbringe *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed. Til enhver forsømmelse, som *ikke* skyldes sygdom eller *anden* uforudset, tvingende årsag, må rektors tilladelse *forud* indhentes *skriftligt* senest dagen før, og der må foreligge vægtige grunde, for at den kan gives.

10. Reglerne for boglån (se bogordningen s. 41).

Gymnastikdragten.

Skolens gymnastikdragt (drengenes) består af hvide bukser og hvide Ollerupsko. Træningsdragt anbefales. Alt skal være forsynet med fulde navn og klasse.

Pigerne: Mørkeblå crepe-nylonbuksedragt »Gudrun« + skørt fra Gyfa, Glamsbjerg, gymsokker, træningsdragt til boldspil, badedragt.

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004631450